

Beogradske Novine

Izlaze: dnevno u jutro, ponedjeljkom poslije podne.

Pojedini brojevi:	Mjesečna pretplata:
U Beogradu i u krajevima zapadnim od c. i kr. četa po cijeni od . . . 3 halara	U Beogradu i u krajevima zapadnim od c. i kr. četa za jednu godinu . . . 250
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od . . . 10 halara	U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji . . . 260
Izvan ovog područja po cijeni od . . . 12 halara	U ostalim krajevima Austro-ugarske monarhije . . . 450

Oglas po cijeniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 63.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon br. 245.

Br. 185.

BEOGRAD, nedjelja 8. jula 1917.

Godina III.

Ratni izvještaji.

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 7. jula.

Istočno bojište:

Na više mjesta karpatskoga fronta oživila je jučer topnička djelatnost. Ova je vatra na vrijeme dostigla najveću žestinu, osobito u okolini Dorna Watre i Kirilibabe, na posljednju uz obe strane Jabloničkog klanca. Naše je topništvo odgovaralo sa uništavajućom vatrom i dobrim uspjehom. Kod Kirilibabe je neprijatelj u grupama napuštao svoje rovove. Neprijateljska izviđačka odjeljena, koja su pokušala, da uznapreduju na više mjesta, odbijena su svagdje.

Kod Stanislava preduzeli su Rusi poslije jake topničke pripreme više snažnih, ali bezuspješnih napada. Glavni napad je ovdje odbio junački ugarski puk broj 65. I kod Huta i Solotwina nijesu uspjeli kasno poslije podne preduzeti neprijateljski napadaji.

U prostoru oko Brzezanya domo je jučer do kraćkog neprijateljskog napadaja, koji je odbijen. Koliko je bila uspješna odbrana vojnih odjeljenja, njemačkih i otomanskih četa, pa junačkih honvedskih pukova 308, 309 i 310 u posljednjim danima, pokazuje najbolje oko 13.000 ruskih lječeva, koji ovdje pokrivaju bojno polje.

U neograničenom precljenjvanju svoga uspjeha od 2. jula jugo-zapadno od Zborova, pokušali su jučer Rusi da navalom u masama privеду ovdje do odluke. Uz pomoć jednog gardijskog zbora, dalje novih snaga i osobito jake konjice preduzeli su Rusi na frontu od 16 kilometara sa koje 19 divizija u 15 uzastopnih postrojenja više navala. Na junačkoj odbrani njemačkih pukova razbili su se kravo svi ovi napadaji, koje je neprijatelj preduzeo poslije višesatne topničke pripreme tjerajući svoje mase u boj od ranog jutra do podneva. Slavno je u ovoj borbi sudjelovao zomborski 23. puk i carsko i kraljevsko topništvo.

Više oklopnih (pancerskih) automobila, koji su pokušali da stupe u borbu, uništeno je od našeg topništva. Oko podneva bila je napadna snaga neprijateljska toliko skršena, da se on tjeran vatrom naših mašinskih pušaka, povukao u divljem bijegu. Našom vatrom rastjerana je neprijateljska konjica, koja je očito bila spremjena za namjeravano gonjenje. Neprijateljski gubitci su izvanredno veliki, dok se naši drže u umjerenim granicama.

Jedan napad, kojeg su Rusi oko 8 sati u večer ponovno preduzeli jugo-zapadno od Zborova, doživio je istu

Ruski napadaji u masama kod Stanislava, u prostoru kod Brzezanya i kod Zborova odbijeni su uz ogromne gubitke za napadače. — Slavan dan ugarske pješadije.

sudbinu, kao i svi predjašnji. Kod Batkow-Zwiczyna skršili su se napadaji, koje je neprijatelj poslije podne preduzeo protiv austro-ugarskih četa. U junačkoj odbrani u ogorčenoj borbi na nož odbacili su potpuno neprijatelja györski pješadijski puk „Car i kralj Karlo“ broj 19 i szombathelyski pješadijski puk broj 83. Austro-ugarsko i njemačko topništvo u izvršnoj saradnji zadali su neprijatelju najteže gubitke.

Talijansko bojište:

Izim pojačane djelatnosti Izvidnica u području Forna nema osobitih događaja.

Jugo-Istočno bojište:

Nema nikakvih događaja.

Načelnik glavnog stožera.

Saveznička vjernost.

U času najviše vojničke i političke zapečatosti uputio se njemački car sa svojom prejasnom suprugom u Laxenburg. Ovaj sastanak sa vladalačkim parom dunavske monarhije ima bez sumnje dvostruki značaj. On je uzvrat posjete, koju je prije kraćkog vremena učinio car i kralj Karlo i Njegova uzvišena supruga njemačkim carskim supružnicima, te pokazuje čin kneževske kurtoazije za put našeg vladalačkog para u München i Stuttgart. Sve historijske tradicije obiju savezničkih država oživljuju u ovom sastanku, u njemu se ojevavaju svi oni topli i čovječji tonovi i željezom zapečaćenog prijateljstva. Sastanak u Laxenburgu ima još jedan, nezražen, ali ipak svakome razumljiv značaj. Dok u Istočnoj Galiciji topovi potresuju zemljom i njihova bijesna igra nadmašuje običnu bitku, stišću sebi dva muža čvrsto i jako svoje desnice, a dvije žene, dvije majke, pružaju jedna drugoj svoja lica na poljubac. U ovim dvjema prirodnim gestama ne odrazuju se samo kucaji srca, koja su se za sadašnjost udružila; u njima počiva — to je važno i dobro da se znade — dio sigurne, gvozdene budućnosti.

Saveznička je vjernost središnjih vlasti, koja je prošlih nedjelja na bojnim poljanama i u glavnim stanovima vojskovođa došla ponovo do trajnog izražaja, — apstraktni neprijatelj, pro-

ktivno koga naši protivnici ne vode manje bezobzirnu borbu nego li protiv naših čeličnih frontova. Vlastodršci u Londonu i politički špekulanti onkraj oceana puštali su, da u najnovije vrijeme sve glasnije odjekuje njihova sirenska pjesma, ne bi li im uspjelo, da otkinu jedan dio od snažnoga tijela četvornoga saveza. Pokazali su se neiscrpni u svojim metodama, da posiju razdor među saveznicima. Šta je u njihovim vlastitim redovima za malo postalo činjenicom, htjeli su svim sredstvima svoje nečiste rabote da proizvedu kod središnjih vlasti. Njima se čini nevjerojatnim, da bi se neko mogao oglušiti pred zamannim i sjajnim njihovim blagajnama i pred perspektivom jedne budućnosti, koju lakom i besavjesnom rukom rišu po vazduhu. Već je odavna njihova jakost sastojala u tome, da budu veliki u obećavanju, a mali u davanju; već odavna znali su oni, da tjeraju milostivju politiku darivanja sa zemljama i pokrajinama, koja njima nlesu ni pripadala. Njihovo je dakle neraspoloženje moralo da bude silovito, kad su se morali da uvjere, kako su se kod središnjih vlasti sa ciljem svojim aparatom zvučnih obmanjivanja obratili na pogrešnu adresu. A njihovo je bjesnilo postalo još jače, kad su savezničku vjernost svojih neprijatelja srazmili sa svojom vlastitom savezničkom vjernošću. Kod svojih neprijatelja oni nailaze na odlučnost, koja se poput granitnog zida zaokružila oko savezničkih država, te na žilavost u pozadini, koju nijesu nikad naslućivali. Kod njih zja i puca zgrada njihovog bijesanse na svim čoškovima i krajevima.

Ogromna Rusija, koja je sačinjavala vrlo znatnu stavku u njihovom pobjedničkom računu, pokazala se u najvećem stepenu neposlušna, tako te se ona istom snagom jednog formalnog ultimatumu i japanskom sablasti morala podsjetiti na svoju dužnost. Ona je tako na čas morala iako uz škrgut zubiti da popusti; ne o tom, šta će donijeti budućnost, ne odaju se više nikakvim iluzijama ni Lloyd George ni njegovi drugovi. Ne stoji mnogo bolje ni s Italijom, gdje se jedinstvo može da udrži samo uz najveći napor, i gdje Wilsonova dolarska kiša utjelovljuje jedini

mjerodavni autoritet. Šta se pak tiče same Amerike, gospoda su na Themsl i Seini već davno napustila svoje pretjerane ranije nade. Kad se uvažene one opomene na oprez, koje od vremena na vrijeme šalju iz samog Washingtona preko oceana, onda je zaista teško u novom savezniku gledati ono, što je on u početku imao da bude. Tako mnogo hvaljena odlučnost sporazumnih sila stoji danas faktično na trajajim nogama. Njihove konferencije, koje se poput lažnih bisera nižu u beskrajinosti; njihove maglovite pobjedničke vlasti, koje ne mogu da izdrže ozbiljnog ispitivanja; njihova sramna nasilja na neutralcima, i njihove brutalne metode, kojima žele da sebi pribave bezuslovnu poslušnost pregaženih, — to su sve i suviše jasni znaci za to, da je njihovo jedinstvo postalo nesigurno te da treba uvijek ponovnih pretvaranja, kako bi se čitava ta njihova labava zgrada bar za čas zakrčila i kako bi se dobilo vremena za budućnost.

Ovim momentima rasula znači nasuprot oštra odlučnost središnjih vlasti već sama po sebi jednu pobjedu imponujuće veličine, ako ona upošte ne znači i samu konačnu pobjedu. A sastanci sprjateljenih vladalaca nijesu ništa drugo nego biljeg, koji postavlja vjera u dobru stvar i pouzdanje u srećan izlaz iz bojne buke dana i noći. U stisku ruku, koji su izmjenila oba vladalaca, počiva snaga milijuna, što stoji tza njih spremni, da se bore do posljednje kapl krvi; a u poljupeu obiju uzvišenih gospodja odrazuje se simbol oke glava mnogih naroda svijta trnovit vijenac teških, nemilosrdnih vremena. Stisak muških desnica i ženski poljubac — u znaku tih dvaju čistih i vječnih simbola moramo pobjediti.

Nova potapljanja.

Kb. Berlin, 7. jula.

Wolffov ured javlja: Naše su podmornice pred i u engleskom kanalu kao i u Sjevernom moru potopile 6 parnih brodova, 4 jedrenjaka i 11 ribarskih brodova. Među njima nalazili su se jedan naoružani engleski parni brod od 4828 tona sa 7000 tona pšenice za

London i naoružani engleski parni brod „Olan Davidson“ (6486 tona) sa sinom robom za London, talijanski parni brod „Sceria“ (2727 tona) sa ugljem za Genovu, jedan duboko nakrcani parni brod srednje veličine potopljen iz jedne skupine zaštićenih brodova. Tovar su se ostalih potopljenih brodova sastojali iz životnih namirnica, ulja i uglja.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Rusija u ratu.

Neuspjeh ruske ofenzive

(Naroditi brzojav „Beogradske Novine“)

Berlin, 7. juna.

O četverodnevnoj ruskoj ofenzivi donosi ratni dopisnik „Lokala-zeiger“ ova sliku: Da bi se ruske čete privoljelo za napad 1. jula bili su potrebni veliki, izvanredni napori. Mjesta su morala biti opkoljena, a konjica je morala goniti one, koji su oklijevali, pa i topništvo je moralo, kao i u borbama carske vojske, pucati na ona koji nijesu htjeli da podju naprijed. Na južnom krilu kod Brzezanya-a je napad sa svim propao zbog otpora njemačkih i turskih divizija, koje su Ruse i odande, gdje su mogli prodrijeti, suzbili hrabrim protiv napadom. Na sjevernom frontu neprijatelj je uzeo Konin i Chy. Ali su njegove dalje prodiranje zadržale u borbu uvedene pričuve. Borbe su ogorčeno produžene 2. i 3. m. Po iskazni samih zbrojenika, ruski vojni dijelovi morali su tog dana, kao borbom zamoreni, biti zamjeniti svježim četama. Toga dana je neprijatelju pošlo za rukom, da prema sjeveru proširi prošlog dana postignuti mjesni uspjeh. Ovdje su se borile magjarske čete vanrednom hrabrošću. Jedna magjarska divizija se na visu Mogila borila i onda protivu nadmoćnijeg neprijatelja, kada se divizija, koja je s njome bila u vezi, već bila povukla. 3. jula su njemačke i turske čete izbacile Ruse iz posljednjih položaja, u kojima su se nalazili od 1. jula. 4. jula je nastao borbeni zastoj. Cjelokupna je slika ova: Jak napad je preduzet poslije jakih priprema. On je na jugu sa svim propao, a na sjeveru je zastao poslije prvih uspjeha. Prema nama stoji još jake neprijateljske snage. Ruske pričuve nijesu još iscrpljene. Pa ipak je sumnjivo, da li će se Rusi htjeti riješiti na borbenim napore, kakvi su bili 1. jula. Svakako obnavljanje napada, već iz političkih razloga, nije isključeno. Potrebne vojničke pripreme su preduzete u najvećem obimu.

Podlistak.

Bora Stanković:

Beogradske šetnje.

Obrnuti pojmovi.

Kada sam kao uvek, svratio u našu „rezidenciju“ kafanu, još sa ulaza većelo me predusretloše:

— Hoćeš da piješ što god?

— Zašto? Počeh u šali. — Da opet ko od vas nije dobio iz „Geneve“.

— A ne! Reče smučeno gospodin Steva. Još ono sto dvadeset kruna, što sam dobio — pa ništa više . . .

— Pa to mi izgleda, kao da su se oni tamo prilikom nekog lumperaja i veselja setili tebe pa su na tanjiru, kao ono na tasu u crkvi pokupili među sobom i to ti poslali.

— Sedi, sedi! Prekinu me naš „stari“ — Sedi. Imamo zašto da te častimo. Znaš onoga gore, na čošku . . . Onoga Gosića, Kasića.

— Koji to?

— Pa onaj, brateli — Već nestrpljiv na to moje iskolači oči gospodin Steva. — Onaj na čošku gazda. Onaj što je čitav čošak njegov i u Knez Mihajlovoj ulici drži radnju. Onaj što se sada prestavlja kao propali trgovac, ler seljaci se obogatili, pa ne dolaze više k njemu, da uzimaju novac u zajam te onim malim, „seljačkim“ interesom. Znaš: kruna na desetici za mesec dana. A po nekada i dva put naplata istoga duga. Pa sada pošto je to prestalo, eno ga pogrbljen i da bi predstavljao sirotoga i propaloga sve u ne-

klju svojim stanim i širitima opšivenim kaputima ide i nadgleda stanove, koje izlaze pod zakup. Ali zbog svoga „ljudnoga“ ponašanja sa svojim kiradžijama nikada ih ne posećuje sam već uvek u društvu sa još nekim. Ali taj pratilac njegov mora biti punopravni častan građanin, da bi ako što dobije, kakvu „lepu“ reč ili nešto i opipljivije po ledjima od kiradžija, ovaj pred sudom posle mogao biti nesumnjiv siguran svedok. Čak tome svome pratilcu i dnevnicu plaća za to njegovo drugovanje i prijateljstvo i šetnje sa njime . . . Poče na dugačko i na široko da „mala“ i karikira svoga gazdu.

— All „stari“ kao staloženiji, da stiša Stevu otpoče da mi objašnjava:

— Znaš i tome neko večeras pokrao novac. I znaš koliko mu ukrao? Trideset hiljada . . .

— Ah! Trideset li mu . . . ! Poskoči Steva i zabode palčeve u prazne džepove od prsluka i počeh kolutati očima po kafani . . . Tolkje pare, bre brate da ima! Trideset, trideset hiljada, bre brate!

— All „stari“ ne izlazeći iz svoga raspoloženja, još jače naslanjajući se na stolicu sa nasmehanim licem i dobroćudnim osmehom nastavi:

— I znaš što ti je cincarin, pa cincarin. Dve kase imao. Jednu u kući drugu u radnji. E, ali da se to ne vidi, ne dozna za taj novac, on to drža u jednoj prostoj kožnoj torbici. A neki brateli to nanjušio pa malo perorezom presekao kožu i bez muke sve izvadio i digao. I sada možeš misliti da smo ja i ti, ili neko od nas imali toliku sumu i šta bi od toga učinili? Ili koliko se

mogla tim novcem sirotinja potpomoci. Tolkje žene i deca umrlih u ratu! Tolkje ostavljene porodice sitnih i propalih zanatlija i trgovčića, koji su na ratištu . . . A on sve to u torbici držao, čuvao i krio od samoga sebe! I sada Boga mi baš mi je milo što je pokrađen.

— Trideset hiljada! . . . Trideset hiljada, bre brate! . . . Jednako se je vrteo Steva po kafani i uzdisao očajno pogledajući nas.

— More, smiri se i sedni za astal! Doviknuh mu. — Nemoj tu sa tim vršljanjem po kafani i svaki čas izvirvanjem i zagledjivanjem tamo, ka čošku gde je krađa bila da postaneš sumnjiv i kao neki saučesnik u krađi.

— A ne, ne bojim se toga! Odbi Steva. Nego da mogu sada naći toga, koji je ukrao, pa neznam, šta bih dao. Da ga nadjem i da ga naučim, kako će taj novac sakriti, pa ako ga uhvate, da novac bar uništi i pocepa, samo da ga ne bi ponovo dobio onaj cincarin.

— I znaš još šta? Nastavi dalje „stari“. — Znaš li da eto taj isti, kome je ovoliko novac ukraden, dakle koji je toliko novac imao kod sebe, isti taj se javljao i molio za pomoć iz svlju dobrotvornih mislija.

— Ta nije moguće, dobacih.

— All „stari“ udišući ceo vazduh kafanski svojim razvijanim prsima, nagljući se k meni počeh mi u poverenju kao nešto, što ga odavna muči:

— Da li Boro znaš, šta se i kako se naš „svet“ pokazao zbog tih pomoći iz dobrotvornih mislija, pa pamet da ti stane!

Ja sam bio odbornik za moj kvart

i sa ostalima rešavao za pomoć i da znaš ko je molio, ko je dolazio, dosadjivao, čak i pretio i plakao? Da to znaš, pa kažem ti, dodje čoveku da ustane i na sav glas da vikne: „Zemljo narode dostal Dosta ovolikoog prosjaku! Dosta i kleče vas one mille i junačke kosti, što padoše na ratištu!“

— Ona mlada lica, i žedna usta što u zemlji već trunu! Ostavite, jer je to prvo određeno za njihove žene i sirotu nejač. I onda ne dolazite vi, da im otimate, vi kojima je dao Bog da ste u životu, u svojim domovima sa svojim milim i dragim i imate, što vam je najnužnije i najpreče. I sad vi dolazite da njihovoj deci to otmete, a da bi vi imali onoga suviška hrane, koji će vam i dalje održavati vaša obla i bela lica, da vam ne bi noćne košulje bile šire oko vaših tela!!! I što je najgore, najteže medj njima je bilo ljudi koji su ili zauzimali ili počeli zauzimati prva mesta u našoj zemlji.

I izgleda da su jedva dočekali sve ovo, pa da bi se mogli podati onom svome urođenom prosjaku, koji su im do tada položaji i titule sprečavale i branile.

— Misliš da te lažem?! Nastavi još žešće „stari“, kad vide moj sumnjiv pogled. I mrdajući nervozno svojim punim ustima, sa nabranim čelom i očima podignutim u sredini zgrčenih obrva otpoče tiho:

— Misliš li da te lažem? da nje istina? Neću da ti pominjem razna lica, koja i ti znaš, da su bogata. All odbornik, koji je određen da deli pomoć, sam on podnosi molbu za po-

moć. I da je bar običan. Nego kažu, da je bio na nekoj našoj najvećoj školi i da ima dve tri kuće u jednoj od najdivljih ulica. I što se više približava dan i kada će se njegova molba rešavati, on sve više nekako ponizno pogledjuje po nama. Čak u te dane oblači neka stara odela, a njegova negovano lice sa potkresanom bradom tako dobija neki učmal, prosjački, molećivi izraz da već i staroga predsednika odbora počnje da buni i čini ga nervoznim. — A Boro, kada ti pomeni predsednika za njega imam da ti se ne pohaivalim nego što je pravo, pravo, on se sada pokazao kao ono druga „Srpska majka“. Za sve on treći i molf. Kuća mu je jednako puna. Od jutra do mraka koga god vidite da ide njegovom ulicom i uplitate ga: „Kuda?“, svaki će vam odgovoriti: — Kod gospodina Nikole.

I on tamo sve prima i dočekuje sa onim njegovim: — „Šta je, dijete?!”

I ako je žena, čiji je muž na ratištu poginuo, došla da ga moli, da dobije besplatno drva i druge pomoći iz opštine, on je sa saučesnim isprača:

— Oh dijete, dijete. Dobro, dobro, dobićeš . . .

I ako neko od muških dodje pa onako „našinski“ počne: — O. Nikola „obedili“ me, da sam to i to učinio i molim da ti odeš . . . — Nisu te, nisu „obedili“, nego si ti zaista skrivio. Znam ja tebe. — Predusreta on onoga gotovo kao odbijajući ga. Ali kada ovaj ode on se ipak diže i sprema da ide i moli za njega govoreći samom sebi.

Uzrok ruskoj ofenzivi.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Berlin, 7. jula.

Kopenhaški dopisnik „Vossische Zeitung“-a saznaje iz pouzdanog izvora, da je sadanja ruska ofenziva posljedica engleskog i francuskog ultimata, koji je ruskoj vladi predat u polovini juna i kojim se zahtijevalo, da ruska ofenziva mora otpočeti 1. jula. Protivljenje Rusije smatraće saveznici kao neprijateljsko držanje, pa će u tom slučaju Japan biti upućen, da prema Rusiji preduzme potrebne mjere radi zaštite i sigurnosti.

Pripreme za ofenzivu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Berlin, 7. jula.

S ruske se granice javlja: „Dien“ ima izvještaj o pripremama za ruski napad u Galiciji i u njemu veli, da je koncentrisanje topova svih kalibara vršeno u potpunosti još prije tri nedjelje. Ovo teško djelo bilo je vanredno otežano zbog velike oskudice u prenosnim sredstvima, koja su ometali anarhistički prepad i protivnički dijelovi vojske. I pored tih smetnji je u Tarnopol doveden ogroman broj topova, među kojima su bili kao novina engleski morski topovi i američki topovi najtežega kalibra. U najnovije vrijeme se dobavljaju iz Amerike i motorski topovi najvećega kalibra. Dugi borbeni zastoj na ruskom frontu je omogućio, da se nagomila vrlo velika količina municije.

Kerenskij i Brusilov su u potovini juna lično pripremali one čete, koje su za ofenzivu bile određene. Pa ipak je prije početka napada bilo većih pobuna. Tako su se u jednom mjestu protivila dva pješaka puka, naime br. 438 i 462 i jedan dopunski puk, da učestvuju u ofenzivi. Osam pukova amurskih i orenburških kozaka su morali opkoliti selo. Došlo je do borbe između pobunjenih četa i kozaka. Kad je pješacima nestalo municije, morali su se predati. Pobunjeni pukovi su uklonjeni i biće vjerovatno predani novim ratnim sudovima. „Ruski Invalid“ javlja, da je obrazovana naročita kozaka vojska. Ona će biti isključivo na raspoloženju ministra vojnog i vršiće samo njegove zapovijesti. Ne će se pogriješiti ako se predpostavi, da će ova kozaka garda biti upotrebljena isključivo za ugušivanje pobuna na frontu.

Manifestacije za i protiv ofenzive u Petrogradu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Karlsruhe, 7. jula.

„Corriere della Sera“ javlja iz Petrograda: Ministar Tereščenko je tvrdio, da će se ruska ofenziva potpuno izvesti i mimo svih uličnih manifestacija u Petrogradu i Moskvi a i protiv ofenzive.

Ruski gubitci — devet divizija.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Stockholm, 7. jula.

Kako „Aftonbladet“ javlja, radnički i vojnički savjet u Turneu ima brzojavni izvještaj, da ofenziva u Galiciji stajanje Ruse ne manje nego devet divizija.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Budimpešta, 7. jula.

„Corriera della Sera“ javlja: Rusi su u galicijskim borbama pretrpjeli teške, ruskoj tradiciji odgovarajuće gubitke. Bitka će jamačno trajati više sedmica, dok se bude učilo njeno djelovanje. Publici treba opominjati, da se ne zanosi dalekosežnim očekivanjima.

Kerenskova opasna igra.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Haag, 7. jula.

Stockholmski dopisnik „Allgemeen Handelsblad“-a razgovarao se s jednom mjerodavnom ruskom ličnošću, koja je izjavila, da je ruskom napadu jedina svrha, da sporazumne sile, a naročito Englesku, uvjeri, da Rusija i ne pomislija napustiti borbu i zaključiti zaseban mir, nego da će ostati vjerna sporazumnim silama. Kerenskij, izjavila je ta ličnost, igra vrlo opasnu igru, jer bi se rat, i ako uspije ofenziva, nesumnjivo produžio.

Mišljenje talijanske štampe o ofenzivi.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Lugano, 7. jula.

Poslije prvih oduševljenja povodom ruske ofenzive „Stampa“ ističe dvije mogućnosti: prvo: ako se središnje vlasti zadovolje da ostanu u defenzivi, onda Francuzi, Englezi i Talijani ne mogu računati na kakvu veću olakšicu njihovih frontova, u toliko manje, što su dosadajna iskustva pokazala da nije vjerovatno, da će Rusi moći sad probiti u pravcu Lavova, kad im nije to bilo ispašlo pod daleko povoljnijim uslovima; drugo: ako bi središnje vlasti prešle u stvarnu i temeljnu ofenzivu protivu Rusije, u čemu bi sadanja polazna linija bila dosta povoljna, onda bi se pričuve središnjih vlasti, koje su spremne za zapadni i južni front, morale svakako dručkije razmjestiti i tada bi se moglo ponovo razviti obnavljanje velikih ratnih operacija na svima frontovima.

Osuda vlade zbog ofenzive.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Köln, 7. jula.

„Kölnische Zeitung“ javlja iz Stockholma, da je na veliko-ruskom kongresu, na kome su učestvovali izaslanici radničkog i vojničkog savjeta, predsjednik mingskog izaslanstva izjavio, da se oni članovi privremene vlade, koji zavise od engleskog, francuskog i američanskog kapitalizma, nadaju, da se putem ofenzive oslobode od demokracije. „Pravda“ piše: Ofenziva je stala života hiljade i stotine hiljada radnika. Ali ministri će za to platiti svojim vlastitim glavama.

Predujam sporazumnih sila Rusiji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Zeneva, 7. jula.

Pariski „Petit Journal“ donosi cenzurisan brzojav iz Petrograda, prema kome predujam sporazumnih sila Rusiji do sastanka ustavotvorne skupštine iznosi 2½ milijarde rubalja.

Eksploatacija Rusije.

Kb. New-York, 7. jula.

Reuter javlja: Petrogradski dopisnik „Associated Press“ brzojavlja, da je komisija, koju je obrazovao ministar trgovine, preporučila, da se veliki dio sibirskih rudnika i mineralnih smjestišta ustupi eksploataciji američkih kapitala. Ostrvo Sahalin ustupice se jednoj američkoj finansijskoj grupi radi iskorišćavanja petrolejskih polja i kamenog uglja. Uslov je, da se Amerika obveže, da će upotrijebiti što veći broj ruskih radnika i inženjera.

Apšenja u Rusiji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Stockholm, 7. jula.

Ruski listovi javljaju: Svakog se dana apse po stotinu političkih krivaca, koji su pušteni u slobodu; oni će biti ponovo prognati, jer su se pridružili Lenistima i agituju protivu diktature

Kerenskog. U Petrogradu i Moskvi je već 8000 politički sumnjivih lica napušeno, u Tomsku 1500 i u Minsku 900. U više slučajeva su napušeni, koji su ranije smatrani kao žrtve carizma davali jak otpor, tako su se razvijale prave borbe.

Demonstracija ruskih željezničarki.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Stockholm, 7. jula.

„Novoje Vremja“ javlja: Među ženama ruskih željezničara vlada velika uzrujanost. One su priredile pokret u masama u svrhu, da bi mogle posjetiti svoje mužve na frontu, ali ne će da plate podvoz. One čine smetnje kretanju vojničkih vozova.

Borba protiv antisemitizma.

Kb. Petrograd, 7. jula.

Petrogradski brzojavni ured javlja: Skupština radničkog i vojničkog savjeta je primila odluku o borbi protivu antisemitizma. Tom se odlukom osudjuje pokret protivu Jevreja, jer u njemu leži opasnost za revoluciju. Ciljala se demokracija poziva u borbu protivu antisemitiskih pokusa i radi ugušivanja svake propagande te vrste.

Kitajska carevina.

Proglašenje carevine — uspjeli središnjih vlasti.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Zeneva, 7. jula.

U proglašavanju Kitaja za carevinu vidi francuski list „Echo de Paris“ uspjeh središnjih vlasti protiv politike Tokia i Washingtona. Ali list misli, da će povodom toga izbiti revolucija u južnim provincijama, koje će se proglasiti za nezavisne države. I bivši francuski ministar Reynaud označava proglašenje carevine kao poraz sporazumnih sila.

Kitaj pred građanskim ratom.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Rotterdam, 7. jula.

Vijesti iz Sangaja nagovješćuju predstojeći građanski rat u Kitaju. Potpredsjednik Sengkočen protestovao je protiv monarhije i izjavio je, da će krenuti protiv Pekinga, zbog čega je i zapovjednicima vojske i mornarice u Sangaju naredio, da odmah preduzmu sve potrebne mjere. „Morning Post“ javlja iz Tienčina: Bivši ministar predsjednik Janšikaj otputovao je u Mičvang, gdje se nalaze na okupu jake boračke snage. On će primiti u svoje ruke zapovjedništvo nad svim boračkim snagama, koje će sa juga poći protiv Mašua. Čang-Ju-Ci zapovijeda nad četama, a za vojnog guvernera je imenovan Čanghaun. Čili-Ca-Cun je uputio ultimatum Čanghaunu, kojim traži da se on u roku od 24 sata povuče iz Pekinga. List još saznaje, da je pogubljen princ Pjulum zbog veleizdaje.

Kb. London, 7. jula.

„Morning post“ javlja iz Tienčina 5. o. ml.: Mandžurska vlada biće vjerovatno opet brzo odstranjena. Očekuje se, da je Tuan-Si-Jui između Pekinga i Tienčina sakupio 20.000 momaka. Uzduž hankauske željeznice uznapredovaće iz juga jake snage. U cijelom će 50.000 iz raznih smjerova poći na Peking. Čang-Hun raspolože međutim samo nešto preko 2000 momaka. Tuan-Si-Jui upravo je ultimatum četama Čang-Huna, u kojem im obećaje blaži postupak, ako polože oružje. Neke vijesti već javljaju, da je ostatak četa Čang-Huna već ostavio na cjedilu. 15

pokrajina stoji na strani novog ministra-predsjednika, koji je preuzeo službu kao vrhovni zapovjednik kaznene ekspedicije.

Kb. Sangaj, 7. jula.

Željezničku prugu Peking-Tienčin jutros su pokvarile čete Čang-Huna. Pruga je ponovo dovedena u red posredovanjem stranih časnika. Čete Tuan-Si-Juisa nalaze se sad 40 milja daleko od Tienčina. One se spremaju za napad na Peking.

Kb. London, 7. jula.

Reuter javlja: Ovamo je stigla brzojavna vijest o obrazovanju privremene vlade u Nantingu.

Kb. Peking, 7. jula.

Reuter javlja: Borba kod San-Fanga je otpočela.

Francuska štampa o promjeni u Kitaju.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Bern, 7. jula.

Francuski listovi „Le Temps“, „Petit Parisien“ i „Journal“ ne kriju svoje nepovjerenje prema promjeni vladavine u Pekingu. Svi listovi žale, što su južne provincije Kitaja, po izgledu naklonjene sporazumu, propustile da mu se pridruže. Samo je tako i mogao Čanensuen bez otpora da ojača svoj uticaj u vojnim krugovima sjevera i da ponovo izviče jedanaestogodišnjeg dječka za cara. „Temps“ veli, da će Paris i London morali budnim okom da prate buduću razvoj događaja, jer po svojoj prilici da će nastati građanski rat između sjevera i juga. „Journal“ veli, da Sjedinjene Države ne mogu imati nikakvih simpatija za kitajsku carevinu.

Pokret za mir.

Ruski socijalistički delegat Goldenberg o izgledima za mir.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Budimpešta, 7. jula.

„A z Es“ objavljuje razgovor s ruskim delegatom Goldenbergom, koji je dao izrazu nadi, da će londonska konferencija sporazumnih socijalista moći možda da izradi plan, koji bi možda mogli i socijalisti središnjih vlasti da usvoje. Ona bi se održala opšta konferencija socijalista u Stockholmu, gdje bi se vijećalo o sredstvima za sprovođenje odluka. Odnosno ruske ofenzive rekao je Goldenberg ovo: Niko nije vjerovao u prodiranje, ali se moralo dokazati, da Rusija nije izgubila svu snag. U Rusiji su u opšte uvjereni o demokratskoj naklonosti monarhije miru, i ako postoji bojazan, da je to samo prividno. Odnosno narodnosnog pitanja izjavio je Goldenberg, da je rumunjsko zahtijevanje Erdelja neopravdano, isto tako i težnja Ukrajinaca za samostalnošću. On je ponovno naglasio, da ne bi trebalo dirati u integritet Ugarske.

Irci protiv stockholmske konferencije.

Kb. Stockholm, 7. jula.

Dva Irca, koji su ovamo prispjeli i htjeli učestvovati u stockholmskoj konferenciji, obavili su u „Svenski Dagblad“ podužu izjavu protiv konferencije i tvrde, da se ona sastaje samo u interesu sporazumnih sila. Treba samo da dodje jedan iz Berlina ili Beča, vele oni, pa je odmah žigosan kao njemački agent. Ako pak koji dodje iz Parisa, Londona ili Petrograda, njega smatraju kao neprikosnovena, upravo kao junaka i pobornika čovječijih sloboda. Te konferencije treba okončati.

Neograničeni podmornički rat.

Podmornica bombardovala pristanište azorskih ostrva Ponte del Gada.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Berlin, 7. jula.

Pristanište azorskih ostrva Ponte del Gada je bombardovala jedna podmornica. Ostrva se nalaze 1700 km, udaljena u Atlantskom oceanu.

Nova predusretljivost Njemačke prema neutralnoj plovidbi.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Berlin, 7. jula.

Da bi se onim neutralnim brodovima, koji se još nalaze u engleskim pristaništima, omogućio povratak u domovinu, ponovo im je dozvolila Njemačka slobodan prolaz kroz zabranjenu zonu. Za slobodni prolaz se prijavilo 36 švedskih, dva španska i 16 danskih brodova. Nekoliko švedskih brodova je već pristijelo u pristaništa Švedske, gdje su radosno pozdravljeni. Medjutim je samo mali broj švedskih brodova mogao na put za domovinu, jer je engleska vlada postavila uslove, koji se ispuniti ne mogu, da bi time onemogućila švedski plovidbeni saobraćaj.

Povratak švedskih brodova.

Kb. Kopenhagen, 7. jula.

„Berlingske Tidende“ javljaju iz Stockholma: Do juče uveče stiglo je, služeći se njemačkom dozvolom slobodnog prolaza, iz Engleske u Göteborg svega 14 švedskih parnih brodova. Prolaz nije bio smetan. Brodovi su susreli jednu podmornicu, koja ih nije zadržala i pustila ih, da bez zapreka prodju.

Naoorzavanje grčkih parnih brodova.

Kb. Atena, 7. jula.

(Havas). Ministar za snabdjevanje je pozvao juče sve brodare i zamolio ih, da podnesu spisak svojih brodova. Grčka vlada namjerava, da sve brodove naoorza.

Strah od glasanja u Elsas-Lotaringiji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Zeneva, 7. jula.

U odboru francuske socijalističke stranke je bivši poslanik Reichstaga Weil opomenu u sjeni od utorka, neka se francuski socijaliste ne upuste u glasanje (plebiscit) o tome, kojoj će državi pripasti Elsas-Lotaringija. Tako glasanje, rekao je on, dovelo bi do toga, da bi Elsas i Lotaringije nestalo među francuskim ratnim ciljevima.

Iz Španije.

Kb. Madrid, 7. jula.

Havas javlja: 99 liberalnih poslanika i senatora su potpisali izjavu, kojom odobravaju politiku Romanones-a i njegovu posljednju notu o međunarodnoj politici.

Kb. Madrid, 7. jula.

U ministarskoj sjednici, u kojoj je riješeno ukidanje ustavnih garancija za cijelu Španiju, saopštio je ministar predsjednik zvaničnu notu, kojom su razloženi uzroci zbog kojih je vlada preduzela tu mjeru. Ukidanje ustavnih garancija se obrazložava buškaranjem stranih agenata u Španiji, koji su u zemlji izazvali atentate i zločine. Naredjene su i stroge cenzurske mjere. Zabrana se odnosi i na vojničke komentare o svjetskom ratu.

— „I govorim, i savetujem: čuvajte se, ne grešite a ja! Ne može to da se osvesti! I onda polazi od kuće, da moli za te. Visok, još vitak ali i okružen sedom, kao sneg belom i kosom i bradom, oko svoga već zborana lica. Očiju skupljenih i nabranih većito bolno i kao na plač zbog bolesti, koja ga s dana u dan sve više steže, te mu ne da, da ide i kreće se slobodno. Ide a čisto se potura i posrće. Jednom rukom drhtavo podupire se o stapić, a drugu ruku drži naslonjenu o kuk ili bedra, kao hotiči da i tu drugu stranu svoga tela dobro podupire. I tako poturajući se, da neki put dodje čak do ivice trotoara, celoga dana ide od nadležstva do nadležstva moleći za pojedine. Jednom, tako sam se osetio postidjen i njime, da neću celoga života zaboraviti. To beše, znaš, baš za ono veliko ciče i zime. Jedne večeri izlazimo mi iz „Oranda“ srećni i veseli što smo, pored dobre ugrejane dvorane i mekih fotelja podvalili hotelijeru, popili više, nego što je bio uderio, i to time što je svaki od nas poveo sa sobom kao svoga gosta po jednu antialkoholizara i onda njegov deo komotno i sa nasladom ispijali. Jedne takve večeri u smeđu i razgovora izlazili smo i išli svojim kućama. Sneg je veojao i zajedno sa vetrom gotovo zanosio ljude. A retko je po ulicama bilo koga, jer je bilo dosta dočkan. I ja gotovo sam idući kući ispred sebe, u daljini ugledam jednu visoku piliku, kako na glavi drhtavo drži izvici od polncilindra i poštapajući se svo uz zid ide boreći se da se od zida odvoji, da ga ne bi vetar sa snegom odvelo i čak do pola ulice ba-

cio. Odmah poznah da je to on, gosp. Nikola. Sigurno i po ovoj mečavi i nepogodi bio kod nekog nadležstva, molio za koga i evo ga gde ide kući. I zaista je to on bio, jer približavajući mu se čuh ono njegovo, a sigurno je taj, za koga je molio, bio zaista kriv, pa i nije mogao ništa uspeti, i sada ga kako nošen snegom i vetrom govori ono svoje: Sažaljevajući toga: — Oh dijete, dijete... Oh deco, deco!... I sada Boro, eto takvoga dobroga i strpljivoga čoveka ovaj naš vajni nastavnik omladine i gazda od nekoliko kuća i odbornik zbog svoje podnesene molbe, da se i njemu da pomoć, već i njega počeo da iz strpljenja izvodi. Svakog dana, kad dodje u sednicu i kada se počnu čitati molbe, on tiho u poverenju me pitao: — Jeli povukao molbu? — Nije! Odgovaram mu i sam crveneći zbog toga, zbog onoga što ma da vidi kako u svakoj sednici njegovu molbu ostavljam poslednju i ne iznosimo je na rešavanje, da bi mu dali prilike, da je natrag povuče i tako i sebe spase od sramote. Ali on ni da trepne očima, a kamo li da povuče natrag svoju molbu. Čak počne da nas tako ponizno i milostivo gleda i da nekako utajano, prošnjakli diše, da mi prosto ne znamo šta čemo. Nas stid i sramota od njega. Dodje mi da se zaboravam pa da ga uzmem za glavu, za onu njegovu tobož pametnu, njegovanu, okruženu crnom kosom i malo progrušanom ali u redu, po modi, potkresanom bradom i da mu kažem: „Ne čoveče, već dušo Božja, osvesti se, trgnu se. Eto: Dao ti je Bog, da si

u ova strašna vremena sve svoje sinove sačuvaao. I znam da si kod kuće navukao toliko namirnica da, po tebi, može rat trajati pet i više godina.“ — Ali koja vajda da mu to kažem, kada osećam, znam, uveren sam da kada bi mu to rekao, da bi odmah, ama odmah iz onih njegovih usta koja govore tri strana jezika, čuo ponizan, prošnjakli, plačljiv glas i ono njegovo uobičajeno pravdanje: — Pa zašto za Boga? Kada se već drugima daje, što da se i meni onda ne da... Ali srećom gospodin Nikola opet spase situaciju. Kada vide da ovaj nikako ne povlači molbe, a već je bilo pri kraju, prošaputa mi jednoga dana: — Još nije povukao molbu? — Nije! Odgovorih mu u očajanju. — Dajte mi je? Sanu mi. — Da niko ne vidi, pružih mu je krišom. On je isto tako krišom zgzužva, pocepa i baci pod sto. — Gospodo, svršeno je. Nema više molbe za rešavanje. Saopšti svima nama. Svi mi odahnuomo. On na ovu uvredu ni da mrдне, samo mu u krajevima očiju zasuzi gorčina od ovake uvrede. Ali da zabašuri sve, on se sada prvi javi za reć i otpoče da razvijla i to tako lepo, sa patosom, neka svoja opažanja i nove teorije i principe kojih se treba držati prilikom lduče deobe pomoći... Da, da, Boro tako je. Da samo ti znaš kakvih nas ima... Eno pored njega izrazio je i... I još tiše šanu mi jedno poznato ime. — Zar i on? Čisto poskočih sumnjajući, jer znam, da mi se jedan baš

pre neki dan žalio, kako mu nije hteo dati na zajam novac, da otvori neku radnju. Ono davao mu novaca kao što i ostalima uzajmljuje, ali pod uslovom: da pored interesa na novac i čar, koji će ovaj imati u radnji i da to ortački dele. — Da, da i on! I on koji imao kao što znaš ne kuću, nego pravu vilu ogradnjenu parkom „zbog malokrvnosti“, kako se on tuži. I da bi zabašurio svoj trag, znaš da se pod trima imenima javljao: Jednom molbom kao učitelj u penziji; drugom kao poreznik, a trećom kao rentijer. A toga sam ja usput gledao, kako tobož i on sa svojom porodicom „beži“. Ali kako? Sa dvoja i trija kola pokrivenih punih dušeka, jastuka i toliko životnih namirnica za pola godine i sa dva tri vojnika, koje mu je neki njegov rođjak, koji je sigurno u vojsci zauzimao vidno mesto, pridodao da ga uz put dvore i služe. Da mu donosi vode, seku drveće, lože vatre, umese i peku pogače i pilice na ražnju. Ja sam ga baš gledao, kako sećedi u kolima na dušecima ili griska biskviti ili puši cigarete „prve vrste“ i svaki čas veli onim svojim vojnicima, a glasom tobož gospodskim a sa naglaskom onog seljačkog ačenja i laskanja. — Deder vojniče, dede „sokole“ trknider do onoga izvora i donesi nam vode. Mora da je lepa ta voda, kada sa onoliko eno visine pada! — A uveren sam da tome „sokolu“ ni zalogaja hleba nije davao i zato da je morao taj naš „soko“ i zaista soko Boro ali polomljenih krila, s dana u dan padati po putu i umirati od gladi. I plemenita njegova vojnička i dobra

duša, da bar umirući pokuša da otme od koga li bar oružje zato da upotrebi, da bi bar time dao protesta i osvete za dušu, koju ispušta punu očajanja za ostavljeni svoj dom i u crno uvijenu svoju decu i ženu. Da, Boro, ja sam svojim očima video, kako je taj naš „soko“ pao ničke licem zemlji i sa gotovo na ledjima zaleplenim i uljubljenim medj pečima karabinom, sa istrulim opancima i nogavicama oko nogu; sa krajevima od šinjela ili pocepanim od granja kroz koga se provlačilo izlgorelim od vatre uz koju je noću spavao, umirući u agoniji, od gladi počeo prste od ruke da jede... I tako sa zagriženim prstima ruke u ustima leži mrtav!... Da, ne lažem te, tako mi Boga. — I zaista nije me lago. Videlo se po njemu. Oči bile su mu pune suza. Sav ustreptao i uzdrhtao gutao je suze koje je osećao da mu se kroz grlo penje u oči. I ne meni, već kao sebi samome nastavit: — I dok su se svi oni sva ta naša „gospoda“, ta takozvana „bankokratija“, koja je tobož bežala noseći sa sobom bilo državnih, bilo privatnih zavoda novac sa kolima punih dušeka i mekih jastuka evo vratila svojim kućama i ponovo počeli svoje radnje i obogaćavanje sada kada se našlo ljudi da deca i žene onoga našega „sokola“ čije kosti tamo trunu, eto, vidiš, oni isti zbog kojih je on tamo umro od gladi, evo gde oni trče i žure se da i ovde njegovu deci otmu hleba... E pa da čovek onda ne-

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Haag, 7. jula.

„Havas“ ima vijest iz Barcelone, da je po „Impercialu“ španska komora napustila Madrid i da će svoje sjednice nastaviti u Kataloniji. Zemlja je mirna.

Grčko groblje.

Saziv komore.

Kb. Atena, 7. jula.

(Havas). Komora je sazvana za 15. juli. Ona će se odmah sastati kao ustavotvorna skupština.

Venzeloz u izbornoj agitaciji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Bern, 7. jula.

Iz Atene se javlja: Venzelistički političari su rješili, da za vrijeme izborne periode odu iz Atene. Sam Venzeloz namjerava, da preduzme veliku agitaciju u cijeloj zemlji, radi suzbijanja njemačko-prijateljskih uplija.

Jonnartov put u Solun.

Kb. Atena, 7. jula.

(Havas). Glavni komesar Jonnart otputovaće u Solun, prije no što se vrati u Paris gdje će podnijeti izvještaj o položaju.

Njemačko-engleski sporazum o ratnim zarobljenicima.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Rotterdam, 7. jula.

Iz Haaga se javlja: Njemačko-engleski pregovori o ratnim zarobljenicima završeni su uspješno u ponedjeljak. Da bi se ovaj čovječiji rad što je moguće više potpomogao, holandska vlada je izjavila gotovost, da primi izvjestan broj, najviše 16.000 ljudi, ratnih pa i građanskih zarobljenika obih ratujućih strana. Pregovori su tu ponudu prihvatili. Početnim i završnim sjednicama pregovora je rukovodio ministar spoljnih poslova Jonkher Poedon, koji je izaslanike pozdravio, pa im je čestitao uspjeh pregovora, koji je ostvaren iskrenom predusretljivošću.

Amerika u ratu.

Amerika daje novaca svojim saveznicima.

Kb. Washington, 7. jula.

Reuter javlja: Sjedinjene Države su ponovo uzajmle Velikoj Britaniji 100 milijuna, a Italiji 60 milijuna dolara.

Najnovije brzojavne vijesti.

Irski konvent.

Kb. London, 7. jula.

U donjem domu je izjavio Lloyd Georges, da će se irski konvent sastati 25. ov. mj. u Dublinu.

Izmjena zarobljenika.

Kb. Lugano, 7. jula.

Ovdje su prispjeli iz Italije izmijenjeni zarobljenici i to 29 časnika, 8 ljekara, 11 sanitetskih dobrovoljaca, 70 lica sanitetske osoblja i 151 vojnik.

Nemiri u Amsterdamu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Haag, 7. jula.

Nemiri u Amsterdamu ne prestaju. Amsterdamski vojnici su se pobunili. Opštinsko radničko udruženje postavilo je ultimatum, kojim traži, da se utvrdi holandski izvoz životnih namirnica, inače preći generalnim štrajkom. U drugoj komori najviše su interpelacije o izvoznjoj politici i o nemirima u Amsterdamu. Rukovodilačka sila tih nemira bila su bez sumnje dobro proračunana rove-nja Engleske, koja su razdražila javno mnijenje Holandije, kako bi se i dalje otežao izvoz krumpira na njemačku granicu. Među agitatorima, koji su dražili masu svijeta, nalazahu se i agenti ozloglašenog „Telegrafa“. Dok Engleska tim načinom pokušava, da Holandiju iznutra razdraži i zbuni, dotle s druge strane proširuje zabranjenu zonu prema Holandiji, da je tako liši svakog izlaza na more. Haški „Nieuwe Courant“ najostrije osuđuje tu novu englesku bezobzornost prema neutralcima.

Požar u bordeaux-skim pristaništu.

Kb. Bordeaux, 7. jula.

(Havasova vijest). Na jednom putničkom brodu, koji se nalazi u pristaništu, izbio je požar, koji je zahvatio i robu na obali. Šteta je ogromna, dva su lica ranjena.

Grad i okolica.

Dnevni kalendar.

Danas je nedjelja 8. jula; po starom 25. juna. Rimokatolici: Elisabeta ud. Edgar; pravoslavni: Mučenica Fevronija.

Kinematografi: Vojni kino (Koleum): U 4 i 6 sati poslije podne predstave za vojnike. — C. kr. gradjanski kino (Paris): U 2.30, 4 i 6 sati predstave za gradjanstvo. — „Slavia“: U 3.30 i 6 sati poslije podne predstave za gradjanstvo.

Botanička bašta. Otvorena ulorkom, četvrtkom, nedjeljama i praznicima. Lada izmedju Zemuna i Beograda kreće iz Beograda za Zemun od 6 sati u jutro do 9 sati naveče svakoga sata osim u 1 sat poslije podne. Polazak iz

Zemuna za Beograd od 5.30 ujutro do 8.30 naveče svakoga sata osim u 12.30 poslije podne.

Casnička i činovnička kasina otvorena je do 12 sati u noći.

C. i k. vojnički dom: Čitaonica, soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoreno od 7 sati ujutro do 9 sati naveče. Slobodan pristup svakom vojniku.

Riječno kupatilo na Savi, otvoreno od 6 sati ujutro do 8 sati naveče.

„Grand Hotel“: Dnevno koncert. Početak u 6 sati poslije podne.

Posjeta bolesnika u bolnicama: U bolnici „Brčko“: od 2—4 sata poslije podne. U bolnici „Brün“: od 9.30—12 sati prije podne i od 2—4 sata poslije podne.

Rimokatolička služba Božja.

Danas u nedjelju (8. jula) služiće se: služba Božja:

I. U konaku: U 8 sati prije podne sv. misa sa magjarskom propovijedi za c. i k. vojsku. Pristup imadu i gradjani.

II. U župnoj crkvi: U 8 sati prije podne tih sv. misa. U 10 sati srpsko-hrvatska propovijed i svečana služba Božja. — U 4 sata poslije podne litanije.

U radne dane prva sv. misa u 1/7, a druga u 1/8 u jutro.

Da se jave radi prijema novčanih uputnica.

Radi prijema novčanih uputnica, potrebno je da se jave gospodinu Dr. Voji Veljkoviću, u uredima predsjedništva opštine grada Beograda srijedom i subotom od 4 do 6 sati poslije podne:

1. Avram Stefanović, revizor u mirovini;
2. Draga Barjakarović, učiteljica iz Beograda;
3. Svetozar Dušić, učitelj iz Umčara;
4. Draga Živadinović, učiteljica iz Požarevca;
5. Stevan Jovanović, činovnik ministarstva inostranih djela;
6. Dušan Aleksić, praktikant državnog računovodstva;
7. Stanija Pantić, iz Beljine, okrug beogradski;
8. Marinko Popović, služitelj gimnazije;
9. Porodica Svetozara Radovanovića, sveštenika iz Leskovca;
10. Danica Todorović, iz Skoplja;
11. Pavle Gjurjić, poslužitelj narodne skupštine;
12. Dragutin Manić, poslužitelj narodne skupštine;
13. Zorka Milenkovića, sreskog načelnika iz Leskovca;
14. Stana Stejić;
15. Draga Milana Gjurkovića, iz Cuprije;
16. Nadežda Ćirić, iz Petrovca;
17. Persa Živković;
18. Danica Nikole Todorovića, iz Skoplja;
19. Desa Živote Obradovića, sveštenika iz Vranića;
20. Porodica Vitomira Savića, sveštenika iz Vranjeva, sada u Sopotu;
21. Dara Jovanović, iz Dučina;
22. Živko Isajlović, težak iz Ripnja; i
23. Živana, žena Jakova Zlatičanina, iz Mladenovca.

Prilikom prijema novca, potrebno je imati uza se redarstvenu legitimaciju.

U slučaju da se isti ne nalaze u Beogradu, potrebno je da pošalju svoje tačne adrese, na koje bi im se novac mogao izdati.

Izdavanje kioska pod zakup.

Opština grada Beograda izdavaće javnom licitacijom pod zakup kioske: na Velikom Trgu, Cvetnom Trgu i kod Slavije.

Licitacija će se usmeno obaviti 10. o. m. u 9 sati prije podne u takseno-poreskom odjelenju opštine grada Beograda, na koju se licitaciju zainteresovani pozivaju, da dođu radi učešća.

Javna prodaja.

Po odluci starateljskog suda izložiće se javnoj prodaji zaostavština peč. Todora Bojkovića, na dan 21. jula ove godine u njegovom stanu u ulici Staro Crkvenoj broj 79.

Prodaja će početi ujutro u 9 sati prije podne. Pozivaju se kupci, da na ova prodaju dođu.

Ukradjena legitimacija.

Stojanu Milojkoviću, uposlenom kod beogradske vodovoda, ukradena je radnička legitimacija br. 65. Ona je proglašena nevaljalom. Ko se iskazuje s tom legitimacijom, ima se predati c. i k. okružnom zapovjedništvu Beograd-grad.

Prodaje se konj.

Konj, zvan „Relja“, svojina opštine grada Beograda, ustupiće se javnom prodajom najvećem ponudjaču.

Svi uslovi o prodaji i osobinama konja mogu se dobiti kod upravnika smetlišta opštine grada Beograda („Tekinija“) svakoga dana u uredovno vrijeme.

Šenja pametna.

6. ov. mj. pozvana su kola za spasavanje c. i k. vojnog redarstva u Takovskoj ulici br. 43, gdje je ondje nastajena gospođa Ruža Hadžić odjednom počela pokazivati znakove ludila. Nesrećnica je odvedena u zemaljsku bolnicu u Miloš Veliki ulicu.

Izgubljeno.

Gospođa Katarina Pokorala (Miloša Pocerca ulica 15) izgubila je 6. ov. mj. kožnati novčanik kestenjave boje. U njem se nalazilo deset banknota po 10 dinara, jedna banknota od 20 kruna i nekoliko banknota po 2 kruna. Kraj toga nalazilo se u novčaniku i više na

njeno ime glasećih legitimacija. — Gospođa Mila Gjurjić (Kralj Milutina ulica 18), izgubila je 3. ov. mj. kod prodavnice mlijeka na Cvjetnom Trgu mali novčanik zagasite boje sa 1150 K sadržine. — Supruga satnika, gospođa Erna Szmarsenka izgubila je na vožnji iz Beograda u Zemun u natrag valjanu propusnicu. — Oni, koji su te predmete našli, umoljavaju se, da ih predaju kod c. i k. okružnog zapovjedništva Beograd-grad.

Izvištaj prijavnog ureda.

6. jula: Prijavljeno 126, objavljeno 51, selidaba 56; u hotelima objavljeno 116, objavljeno 146, ostalo u hotelima svega 353 prijavljena stranca.

Lutrija i ratna skrb.

Veselje nad dobitkom skopčano sa ugodnim osjećajem da se kupnjom sreće doprinosi svoj obol i za svrhe ratne skrbi, jedno je privlačivo sredstvo više za najnoviju državnu lutriju, koja će održavati vuđenje na 26. jula 1917. Plan igranja ove u duhu vremena spremljene dobrotvorne lutrije ima veliki broj velikih zgoditaka. Prvi je glavni zgoditak 200.000 kruna. U svemu imade 21.146 zgoditaka u ukupnom iznosu od 525.000 kruna, što će se isplatiti u gotovom novcu. Srećke se mogu dobiti uz cijenu od 4 kruna po komadu u kolekturama, kao i kod c. i k. vrhovne direkcije državnih lutrija (k. k. Generaldirection der Stadtlotterien, Abteilung für Wohltätigkeitslotterien Wien, III. Bezirk, Vorderer Zollamtstrasse 5), odakle će se odašiljati srećke prosto od poštarine.

Poruke uredništva.

G. J. V. — Ovdje. U Vašoj crtici „Ništa“ jači je komentar od same stvari, umjesto da je obrnuto. Dobra stvar ne treba na kraju „primedbe“, koja zvuče sasvim starijski. Zalimo, što ne možemo izvršiti.

G. Panurg — Ovdje. Sta ste sve Vi nadrobili u nekoj ko „raspravi“ ili časkanju pod natpisom „Žena i čovek“! Sasvim ozbiljno dokazujete, da je žena „pakosna, svirepa, neverna i najžeđ čudjiva“! Za Boga zar svaka? I zar sve to? A za čoveka kažete, da nema ni jedno od tih karakteristika; jedino kod „nevere“ dopuštate u zagradi ovo: „ako je po koji baš i neveran, muškarcu je pre dozvoljeno (i) nego li ženi!“ Zašto „pre dozvoljeno“? Kakvi su to moral i kakve logike? — Bačeno u koš.

Milorad M. Petrović:

Senke.

Lovci.

U jednu varoš, dodje jedanput nekakav stranac, sa puškom o ramenu i lovačkom torbom. On reče da je lovac, i počeo pričati kako je lov napleša stvar na svetlu. Ljudi kao ljudi, lakomi na svaku novinu, pohiše, da okušaju sreću na tome tako prostom sportu. U jednog dana, mnogi od njih nabaviše štapove i udice pa podjose na obližnju reku da pecaju ribu. Drugi, koji su bili divljačiji i odvažniji, uzeše strele i lukove, pa podjose u šumu, da love medvede i drugu šumsku divljač. Velikodostojnici crkveni i gradjanski, da nebi izostali od svojih sugrađjana lovili su muve i komarce; neki su hvatali slepe miševce, a veliki varoški lopovi, hvatali su magiu. Glavne varoške dućandžije nagizdaše izloge u svojim dućanima svakojakom dranguljom a pred vrata svojih dućana postavise kljuse za lovljenje lakomnog sveta, i onda svojoj robi podigoše cene do neverovatnosti.

Svet kao svet trčao je kao mahnit na šarenilo i padao u kljuse nemilosrdnih lovaca i tako uhvaćen u kljuse opet se gizdao i majmunisao.

Tako je u tom gradu lovio svaki što je stigao, dok jednog dana svi ne padaše u kljuse i od svijih njih samo su glavne bol-tadžije seirile i trijali ruke od zadovoljstva jer su oni ponajbolje sračunali, kako treba lovit.

Ruža.

(Bajka).

Kad jevrejske starešine osudiše Hrista na smrt, oni ga predadoše vojnicima, da ovi izvrše smrtnu presudu. Vojnici htedeše da se što više naruguju Hristu, pa zato reše, da mu opletu venac od trnja, i da mu taj venac metnu na glavu mesto kruna. Podju oko Jerusalima tražeći trnja, dok ne nadjose žbun od šipka, ogoleo, bez i jednog lista, i pun bodljika. Nasekose nekoliko šibova, pa se vratise u Jerusalim, gde beše Hristos. Onda optoše venac od bodljikavog šiblja i metnuše na glavu Isusovu. Krupno kaplje krvi potekeše niz lice Njegovu, a razuzdana svetina rugaše mu se i klicaše: Klanjamo ti se novi caru naš!

— Ali u tom jedan šipkov trn došapnu Gospodu: „Oprosti, oprosti sine božji!“ Kruna se zakoleba na glavi Isusovoj i zaplaka krvavim suzama.

— Ali se Hristos blago nasmeši i tiho progovori: „Ti kruno moja, od sad se no ćeš više kititi sitnim cveticima, jer si krunisala čelo moje. Neka tvoji cvetovi budu kao rano moje, i bićeš carica cveća!“

I toga časa procvataše bodljikavi šipkov tra velikim crvenim ružama, jer se napi krvi Hristove, a miris nebaske razlovaše se iz njih, jer to bejaše miris krvi Hristove.

— I jesam carica cveća, prošaputa ruža, jer prvo moji cvetovi krunisaše glavu Spasiteljevu, — ali besna svetina videći ružu potrza ih sa glave Hristove.

Onda šipak opet stade tužiti, a Hristos reče: „Samo si jedanput procvetala na mojoj glavi, i od sad nećeš više cvetati, pre nego što pretrpim muke, umren i ustanem iz mrtvih. Posle se okiti prekrasnim cveticima, velikim kao rano moje; miris neka ti je sladji od najsladjeg mirisa a lepota neka ti je nad svim cvećem.“

Budi carica cveća, jer si procvetala iz krvi moje, koliko god se puta bude slavila uspomena na moje raspeće, muke moje i na Vaskrs moj, toliko puta, tada cvetaćeš i ti što me naruži — ružo moja.

Pčela

Kad je dobri Gospod Bog stvarao ovaj svet, on stvori i pčelu. Bićeš pčica, reče joj Gospod, i po malenoj snazi svojoj imaćeš i krila i pesmu svoju. Coveku sam dao ruke, volu rogove, konju jake kopite, drugim ticama dao sam kljun i jake nokte radi odbrane svoje, a tebi sam dao malu žaoku da se braniš, ako dođe vreme, da i tebe neko dirne. Onda pčela sleti na desnicu Gospodovu da je poljubi i da Mu zahvali na daru. Ali u času, dok beše na Božijoj ruci ona se seti žaoke, koju joj Gospod pomenu i reče: kako bi bilo da okušam snagu svoju? — pa u trenutku opeče Gospoda i — odlete.

Gospod je opet dozva k sebi i reče: „Ti mene opeče, i ako ti nisam ništa na žao učinio, i ti zgrediš meni, zato, do sad si bila tica, a od sad ćeš biti bubica. Sto ti dadoh krila, to neka ti i ostanu, da možeš preletati svetom. Sto ti dadoh žaoku, neka ti ostanu ali tako, danikom njome ne možeš nalučiti, jer si svojom malom žaokom meni na žao učinila. Okusila si od moje krvi, i nju ćeš od sada većito tražiti i sisati iz mirisnih cvetica i davati čoveku med i vosak, da se njima hrani i da moje ime pominje. Pesmu ti nedam jer nisi zaslužila da pevaš, za to ćeš biti nema i nikad zapevati nećeš.“

Tako Gospod stvori pčelu.

Posljednje brzojavne vijesti.

Izvištaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 7. jula.

Zapadno bojište:

Front prijestolonasljednika Rupprechta bavarskog:

Zbog dobre osmatračke mogućnosti poverila se juče topnička borba u nekim odsjecima flandrijskog i artojskog fronta do znatne jakosti.

Front njemačkog prijestolonasljednika:

Skrzo živa vatra usredsrijedila se kod Cernya, na aisme-marneskom kanalu i u zapadnoj Champaigni. Poslije topničkog djelovanja, koje je započelo kao jednim mahom, prešli su Francuzi s jakim snagama na napadaj od Cornilleta do „Hochberga“. Južno-istočno od Nauroya odbijen je napadaj vatrom i u borbi prsa u prsa od gardijskih četa. Na „Hochbergu“ je neprijatelj, koji je prodro u dijelove prednjih rovova, snažnim protivnapadom jednog nove-ranskog puka rastjeran. Ovdje su Francuzi ponovno nasrnuti i još jednom provalili. I opet su bili protivnapadima i u ogorčenim borbama posvema odbaceni. Izvidnički napadaji na Brimontu i kod Cernay-en-Dormois-a donijeli su nam veći broj zarobljenika.

Front vojvode Albrechta württemberskog:

Kod mnogostruko oživjele vatre ntkakvih većih borbenih djelatnosti.

I po danu i po noći bila je vrlo živahna letacka djelatnost.

Istočno bojište:

Front maršala princa Leopolda bavarskog:

Vojna skupina general-pukovnika pl. Bóhm-Ermolli-a.

Bitka je u istočnoj Galiciji dovela juče do jednog izvanredno krvavog ruskog poraza. Poslije višesatne uništavajuće topničke vatre započeli su rano u jutro ruski napadi izmedju Konuchya i Lawrykowca. Rusi su navaljivali uvijek novim, duboko postrojenim snagama. Neprijatelj je sve do podneva ponavljao svoje napade. Svi su oni odbijeni, a neprijatelj je pretrpio najteže gubitke. Rusima nijesu pomogli ni oklopljeni automobili, koji su svi uništeni. Protiv hjezajućih Rusa stupila su u borbu i naša letacka lovačka odjelenja, a spremljena neprijateljska konjica je rastjerana našom vatrom. Poslije je ponovno navalio neprijatelj bez obzira na gubitke dalje sjeverno do željezničke pruge Zloczow—Tarnopol i izmedju Batkova i Zwyczyna. Kod Brzezanya i Stanislawa, kao na nekim dijelovima karpatskoga fronta odbijeni su takođe jaki neprijateljski napadaji. Zapljenjene zapovjesti na francuskom jeziku pokazuju, ko tjera rusku vojsku na napad, kojom nije postigla nikakove uspjehe, jedino pretrpila vrlo teške gubitke. Jednako udjela na slavi dana imadu rheinske, badenske, thüring-ske, saksoneke kao i austro-ugarske čete.

Front general-pukovnika nadvojvode Josipa:

U Karpatima traje življa borbena djelatnost. Na više mjesta su odbijeni ruski napadaji.

Kod vojske maršala pl. Mackensena i na mačedonskom bojištu položaj je nepromijenjen.

Prvi zapovjednik glavnog siana pl. Ludendorff.

Austro-ugarski večernji izvještaj.

Kb. Beč, 7. jula.

Iz glavnog stana za ratnu štampu javljaju: I danas su tokom prije i poslije podneva odbijeni jaki ruski napadaji u masama kod Stanislawa uz vepadaji u masama kod Stanislawa uz ve-

Hindenburg i Ludendorff kod cara Vilima.

Kb. Berlin, 7. jula.

Maršal Hindenburg i general pješastva Ludendorff stigli su danas u Berlin, da caru Vilimu u podnesu izvješće o vojnom položaju.

Milorad M. Petrović:

Varnice.

Žene i deca greše većinom iz ljubopitstva.

Čutalice su najiskusniji ljubavnici; najbogatiji trgovci; najmudriji ljudi.

Mnoge grehove treba opraštati iz sažaljenja prema onima, koji ne umeju da naprave razliku izmedju greha i vrline.

Grbavi ljudi vole muskulozne žene; grbave žene ginu za atlete.

Žena, koja iznosi drugom čoveku mane njegove žene udvara mu se, i obratno. Onaj koji prima to odgovara na udvaranje.

Kad hoćeš da osvojiš neku ženu, ti prvo naruži njenog muža ili ljubavnika, pa ako ona na sve to odgovori: „da!“ kad podješ od nje, slobodno je poljubi.

Covek, koji u društvu često pogleda u sat, ne znači, da računa na vreme, kad treba da podje. Na protiv, on vam obraća pažnju, da ga duže zadržite u društvu.

Žensko je najiskrenije kad se šali. U njenoj šali treba tražiti istinu.

Sanjalice pate od reumatizma srca. Njihova topla banja je nova ljubav, koja ih privremeno leči.

Slabosti su jake samo prema onima. Koji ih neguju.

Prijateljstvo je prijatan teret, koji se svakad može skinuti, ali vrlo teško ponova podići.

Lažne reči su kao i lažni zubi, koji i ako su zlatni, nisu ono što treba da budu.

Ako sretnoš nekog ma i nepoznatog čoveka, pa se malo za tim okreneš za njim, znak je da bi želeo da budeš duža sa njim u društvu.

Zvanične objave.

OBJAVA.

Ovim se objavljuje da radi porezi-vanja dolazi na red slijedeće ulice:

I Komisija.

- 10. jula: Saborna br. 81.—150.
- 11. jula: Vatrogasna br. 1.—18.
- 12. jula: Vatrogasna br. 19.—37. Knežev Spomenik.
- 13. jula: Donja br. 1.—42.
- 14. jula: Donja br. 43.—99.

II Komisija.

- 9. j

Narodna privreda.

Uputstvo za pravljenje pekmeza i marmelade.

(Svršetak).

Mješovite marmelade.

Bolje jednostavne (proste) marmelade su prilično skupe i neizdašne npr. marmelade od jagoda, od malina, od kajsija, a osobito u današnjim ratnim prilikama. Na drugi način prave se jeftinije marmelade tako zvane mješovite marmelade, miješajući jeftinije i skuplje voće ili mješajući voće sa drugim biljnim materijama, koje kiselinu glavnog voća ublažuju ili po ukusu dopunjuju. Ove mješovite marmelade su znatno jeftinije, a isto tako ukusne, prijetne i dobre. Narocito su za mješovite marmelade pogodine jabuke, odnosno jabučna kaša, koja se može pravit i od branih i od opalnih jabuka. Osim kaše od jabuka za dopunjavanje mješovitih marmelada od raznog voća vrlo su pogodno još ove kaše: kaša od bundeva, kaša od mrkve (šargarepe), kaša od zrelih patlidžana i kaša od zelenih patlidžana, koje povećavaju masu marmelade.

Većina ovih mješovitih marmelada može se pravit i jesen i zimi, jer lieti nema svih potrebnih plodova na raspoloženju. I toga se od pojedinih vrsta voća zasebno napravi voćna kaša odnosno marmelada, pa se ta kaša ili marmelada do jeseni ili zime čuva u kame-nim ili grnčarskim čupovima. Kad dođe jesen odnosno zima, onda se izvrši to mješanje sa dopunskom kašom i ukuvavanje marmelade prema potrebi. Šećer u slučaju nevolje — nužde može izostati. Takve mješovite marmelade treba jače ukuvat i na 1 kgr. marmelade dodati 1 1/2 gram salicilnog praška ili 5 grama 50-procentne mravlje kiseline sa ovim dodatkom marmeladu dobro izmješati. Marmelada se može zasladić docnije prema nahodjenju i prema ukusu.

Pri zgušnjavanju voćne kaše u marmeladu uvijek ode 1/4 ili 1/3 na isparavanje.

U sljedećim propisima označene su najukusnije i najjeftinije mješovite marmelade. Srazmjerni dijelovi voćne kaše i dopunske kaše izvjesnog ploda u kilogramima, odnosno funtama ili litrima označene su brojevima, a radi kratkoće mjesto voćne kaše i dopunske kaše stoji samo ime voća i dotičnog ploda.

Recepti za mješovite marmelade:

- 1) Marmelada od višanja: 1 jagoda, 1 jabuka, 2 višanja, 1 1/2—2 šećera;
- 2) Marmelada od jagoda: 1 jagoda, 1 ribizli, 1 mrkva (šargarepe), 1 šećera.
- 3) Marmelada od zelenog ogrozda: 1 zelenog ogrozda, 1 mrkve, 1 šećera.
- 4) Marmelada od ribizli: 1 ribizli, 1 zrelih patlidžana, 1 šećera.
- 5) Marmelada od kajsija: 1 kajsija, 1 bundeva, 1 šećera.
- 6) Marmelada od jabuka i bundeva: 3 jabuka, 4 bundeva, 1 šećera.
- 7) Marmelada od jabuka i zelenih patlidžana: 3 jabuka, 3 zelenih patlidžana, 2 šećera.
- 8) Marmelada od krušaka: 3 kruške, 2 trnjine, 2 šećera.
- 9) Marmelada od gunja: 3 gunja, 3 jabuka, 2 šećera.

- 10) Marmelada od poznih šljiv i zrelih patlidžana: 1 zrelih patlidžana, 1 1/2 šljiva, 1/2 šećera. Ova marmelada jedva se može razlikovati od marmelade od kajsija i zato se zove lažna kajsijina marmelada.
- 11) Marmelada od poznih šljiv i zovnih bobica: 2 šljiva, 2 zovnih bobica, sa dodatkom 2 grama cimeta i 2 grama karanfilića.
- 12) Marmelada od džanarika i mrkve: 1 1/2 džanarika, 1 mrkve, 1/2 šećera.
- Džanarike se još drukčije zovu tronošiljve, piskavci, mljavci, prkače, a to je potrebno pomenuti zbog raznih oblasnih imena.
- 13) Marmelada od ranki šljiv i mrkve. Pravi se po istom receptu kao i marmelada od džanarika i mrkve, samo mjesto 1 1/2 džanarika dolazi 1 1/2 ranih šljiv.
- 14) Marmelada od ribizli i drenjina: 2 ribizli, 1 drenjina, 1 šećera.
- 15) Marmelada od mješovitog bobičavog voća: 1 ribizli, 1 ogrozda zrelog, 1 malina, 1 jabuka, 2 šećera.

Marmelade koje nemaju lijepu boju, mogu se obojiti sokom od zovnih bobica ili sokom od višanja. Ovo se preporučuje za prodajne trgovačke marmelade, a za kućevne marmelade to nije potrebno.

Kod svijui pomenutih marmelada može se dodati na 1 kgr. mješovite kaše 10 grama želatina, koji će pomoći da se marmelada brže zgusne i onda će manja količina marmelade pri kuvanju ispartiti, tj. dobiće se mnogo veća količina marmelade.

Ovo iste se može primjetiti i kod pekmeza, naročito pekmeza od trešanja i pekmeza od višanja. Sp.

Traže se:

Društvo Crvenoga Krsta u o. i k. v. g. g. s. u Beogradu, poziva niže imenovana lica ako su u Beogradu, lično da se jave sa legitimacijom, inače da pošlu tačnu adresu:

- I. g. Marku T. Leku, zastupniku blagajnika Crvenoga Krsta, Beograd, Vatrogasna ulica br. 15, prvi sprat, svakog radnog dana od 2 do 4 sata poslije podne, s pozivom na broj koji se pred imenom nalazi:
- Broj 1925 Banković Nadešda kći Drage, Paraćin; 1962 Beljaković Zivjina Draga;
- Broj 1915 Dimitrijević Maksim-Azer, sekretar min. spoljn. posl. u penz.; 1980 Dodić Ace porodica, ekonomu u Svrlajcu;
- Broj 1926 Gjorgjević Caka, čin. fabr. duvana; 1928 Gjurgjanović Zorka, nadz. fabr. duv.; 1927 Gjorgjević Radovana porodica knjigovodja mon. duv.; 1929 Gjurić Ružica, čin. min. fin. Nemanjina ulica 40; 1930 Gjurić Dragutin, poresk. čin.; 1931 Ferizović; 1931 Gjurić Jevrem, pisar monop. uprave; 1945 Gjurgjić Aleksija žena i deca učit. u penz., Bogojavljenka ul. 14;
- Broj 1917 Elizarević Ašer, posluž. min. fin.;
- Broj 1969 Genčić Milovana „Duške“ porodica, Svrlajnac; 1977 Gačić Stana Stojana, Svrlajnac;
- Broj 1946 Ilić Draga, članica Narodnog Pozorišta, Skoplje; 1947 Ilić Olga, članica Narod. Pozorišta, Skoplje; 1948 Ilić Rada, članica Narodnog Pozorišta, Skoplje; 1975 Ilić Stevo porodica, bivš. opštinskog čin., Svrlajnac;
- Broj 1949 Jasika Saveta udova Sima majora; 1950 Josić Milica, članica Nar. Pozorišta, Skoplje; 1951 Jakić Milica;

Don Marko Vežić:

Ribareva kamena majka.

(Svršetak).

— E, da bi li iz vas progovorio Bog i Gospa, te Sveti Nikola i Sveti Anđel Ne bi valjaj ni vi večeras suhom kaljkalicom kaljkali našestrcne zube! Već što bilo da bilo, svakako bi vrijeme bilo, da se Ivan jami onoga zanata i kani ribarštine. Godine su za vratnim žilama; a nije on već mladica za sigre, već starost za krunicanje.

Nitko mu ne brani Bogu se moliti i Božje milosrdje zazivati, da vas sve pomogne. A znaš li, komšo, kad će se Ivan s morem alajiti?

— Kad to, miler? — ljubopitno će Stana.

— Kad i slavić o proljeću bez biglisa zamukne!

— Medjer kad umre?

— S malim da pogadjaš! —

Nu čemu se svane, tome se i smrkna, te reći bi, i današnoj buri. I još je sunce svojim obilatim pedljem na nebeskome svodu, prije nego će za gore, a vukovitoj se najezdi pričelo smrkavati, i sve su prilike, ne će večerati, gdje je ručala i uzimala. Utihala je bura dobrih, a sve to kraci „refulji“ i obrjeda gagonica na oduške i na prebac prorkuju njezine zadnje trzaje, dok se najstrag ne precijedi u laganu, a nek je oledjeniji i ozimniji, priluh.

I selo je nekuda oživjelo. Tko sa sebe otreša lužinu, kojom se, bogovjetni dan uz ognjište pritaknuo, olužio, tko se zid, da je opraši, zamahiva kabančičnom, a mladji je čak i snimaju i od sebe odbacuju, tko sobom otreša i rasteže se, da zatrnule žilo oživi, odvrenjele kosti u zglobovima iznovice sljubl. Svak je sobom zabavljen, a opet oči do-

cigloga baš začamile i po razbojištu se kivna i zadržta dušmanina turorbno ogledaju, čude i krste, otkuda ova i ovilkla nagrada selo snašla. Ako i nije u šilu lemeša, ako i nije današnja bura našu diku do temelja srazila, jest mu pletenice razmetnula, krovove razotkrila, japiju razgagala, somiče nagnula, plaste raznijela, a kitno drveće, raskošje moje i ures krajine prostrane, pogotovu unakoliš pogulila, povajjala i iskrlijila.

Nu opet bi po svemu ome, ko i po onome, da si magare kupio, pa magare i prodao, lakše, kad se promislíš, da se ipak živa glava iznijela, a živa glava i dugove plaća. Nu po srijedi je ta, ne malena, već golema, da se ne zna, što je od Gašpićevih ribara, kad im se dosada povratka zameo. Svijet se stoga pričeo prikupljati pod popovu kulu, a mimoilazeć Gašpićevu zidanicu i podenicu, uzvire se i nesigurnim okom na nju ogleda, ko da se noćna čučina zla udesa na nju nasadila.

Svaki bi na zboru htio svoju reć, ali mu je neizvjesnost zavravila usta, da ti se ne da pa ne da, već da bi je na čekrk istezaio, riječ proustiti. Teška je ona danas. Svak je se boji, jer doknućuje zamašitost stvari, da mu ne bude tvrda i sneručna, da bi se mogao i pokazati, jer i onako, što ne valja na piru, ne valja ni po piru. Stoga se nekuda svi zgodnije razmjestaše, kad među nje o štupu dobaia starina i najpoštovaniji brk u selu, a kad se njegova svagdje brojli, hoće to danas i pogotovu, ako se o moru zbori i njegova vedrija i mračnija povjesnica suče. Ta Nikola je lvić svoje djetinstvo na more iznio, mladosti i muževnosti sa njega ne iznosio, a tekar ga ovo lani posrpljena starost sa njegovih voda ugnu. Dosjetio se razboriti starac, da dan i noć zajedno ne

1952 Jovanović Jelena Dimitrija, Mali Požarevac;

Broj 1933 Krenić Ilija, čin. Poljopr. Društva; 1932 Kostić Mileva udova Petra, srosk. kapet.; Grocka; 1953 Koen Isaka porodica Voljka Pijaca; 1985 Krstanović Angelina J. Mihajla, Cvetoovac—Lazarevac; 1938 Kostić Leposava, učiteljica u penz., Beograd;

Broj 1954 Lukić Miloja žena, Ritopek;

Broj 1922 Mirković Mil. Milenija, Stepojevac; 1936 Medaković Miroslava kći Ljub. kapetana; 1937, 1992 Milovanović Ljubica, telefon., Jagodina; 1955 Milovanović Mileva supruga Milenka, mesara, Mladenovac; 1956 Milojević Mara Mihajla, Mladenovac; 1976 Maksimović Milica, Svrlajnac; 1979 Milenković supruga i deca Blagoja, kontrolora mon. Svrlajnac; 1986 Marković Živana Marka, Petka, Lazarevac; 1987 Mijedića Lazara porodica, katol. vladike; 1983 Marković Roksandra Milovana Ripanj;

Broj 1920 Neđić Božidara porodica, direkt. Šumarske škole, Smederevo; 1957 Nikodijević Stefanović Mileva Radojce, Mladenovac; 1958 Nikolić Mladena porodica, činovnik, Pivarska ulica 54; 1972 Nešić Jela, supruga poč. Steve, okružn. čin., Svrlajnac;

Broj 1938 Parlić P. Ilije porodica, svešt., Vučitrn; 1939 Petrić Mih., čin. Poljopriv. društva; 1940 Popović Aleksa, marveni ljekar; 1963 Petrović Vukosava, Koracića; 1964 Popović Aleksa Angelina udova, Resavska ulica 5; 1991 Pavlović Jovan, bivš. uprav. dvora;

Broj 1923 Ristić Jovan, posluž. min. unutr. dela; 1971 Rajković Živka porodica, bakalin kod „Stojčevce Čuprije“ Svrlajnac; 1982 Ristić Timotija porodica, Durnitorska ulica 1; 1989 Ristić pok. Jelisavete djeca učit., Grocka;

Broj 1941 Sekulić Zorka supruga Ačima svešt. B. Potok kod Vel. Ivanče; 1942 Stojanović Paja, čin. Poljoprivred. društva; 1969 Simić Leposava Mike, Mladenovac; 1968 Stojadinović Avrama porodica sedlara, Svrlajnac; 1970 Sedlarac Jela supruga Stevo, opšt. čin.; 1978 Simonović kći Milutina „Prnje“, Svrlajnac; 1981 Starčević Veliža Sretona, Vrčin; 1984 Slavković Kosta, Banjica; 1990 Savić Jelena udova Dušana, biv. blag. monop.;

Broj 1965 Splihal Jovana Rosa, biv. prof.; 1966 Šumkarac Jela udova Vojislava, bivš. učitelja;

Broj 1967 Tošić Živana udova Nikole, Grocka; 1973 Todorović Dušana „Maudrde“ porodica učitelja; Svrlajnac; 1974 Tošić Novaka porodica učit., Svrlajnac;

Broj 1960 Uzunović Milenka porodica, bivš. gostioničara;

Broj 1994 Vujanović Milica, Beograd, Kapetan Mišina 28;

Broj 1943 Živanović Aca, čin. poljopriv. društva; 1934 Živković Stanko, pisar stav. soli; 1961 Živković Mica Pante, Mladenovac.

II. g. Miše Nikoliću, načelniku željezničke direkcije, radnim danima od 9 i po do 10 i po sati prije podne, u odjeljku Crvenoga Krsta, Dobračina ulica br. 16.

Željezničari: Velimirović Emilo, viši kontrolor; Nedeljmović Svetozar, vratar; Mihajlović Vladimir, lampist.

III. g. Dimitriju J. Sokoloviću, Kralja Milutina ulica br. 37, Beograd:

Učitelji: Kosta Vasičić iz Kneževca; Milan Janković iz Beograda; Strazišmir Ružić iz Sopota; Krsta Rajčević iz Kamendola;

Porodica Jovana Ž. Jovanovića p. poručnika i Gjorgje Stojanovića iz Niša.

IV. g. Mihajlu P. Miloševiću, učitelju, Kosančićev Venac br. 10:

G-dja Magdalena Gjonlić, učiteljica. V. g. Dragutinu Mladenoviću, učitelju u Beogradu, Gimnazijska ulica broj 28:

Učitelji i učiteljice: Milan Mihajlović iz sela Mladenovca; Milan Maksimović iz Medjulaža; Draginja Marković iz Darosave; Milan Malešević iz Železnika i Aleksandar Mosavljević iz Umčara.

Razne vijesti.

Oživljavanje srca.

„Dok srce kuca, dotle je i život tu, a kad srce prestane kucati, onda prestaje i život“. Ovo je opšte priznato pravilo i o njemu je fiziolog profesor dr. Hans Winterstein iz Rostocka mnogo premišljao, te je najzad došao na misao, da pokuša da obnovi prestalo kucanje srca i time probudi život u obamrlom tijelu. Svoje pokuse izvodio je na pitomim zečevima i morskim ježevima, pošto ih je najprije vještački umrtvio putem smrzavanja. Naravno, da je u tu svrhu izabrao potpuno zdrave životinje, čije je tjelesno tkivo bilo neosporno ispravno.

Kad je životinja za pokus bila mrtva, on joj je ubodom staklene cijevi ovu učvrstio u glavnu žilu, koja vodi iz vrata u glavu, te je kroz tu cijev ubrizgavao postepeno u tijelo mrtve životinje izvjesnu količinu mlakog solnog rastvora, zasićenog kiseonikom. Tom rastvoru dodao je dr. Winterstein poveću dozu adrenalina, koji ima to svojstvo, da širi vjenčaste arterije srčanih mišića, a da sužava ostale arterije. Čim je ubrizgani rastvor dobro prostrujao kroz srce, ovo je počelo ponovo da kuca, a odmah zatim počela je životinja na mahove da diše. Ovo je disanje vještački potpomagano, te su je životinje, naročito pitomi zečevi, toliko oporavile, da su se mogle slobodno kretati. Od tih životinja jedan morski jež živio je još dvije sedmice poslije takvog pokusa, dok su ostale veći poslije nekollko sati uginule. Pokusi s narkotiziranim i ugušenim životinjama kao i s onima, koji su pretrpili smrt usljed moždanog potresa, nijesu uspjeli.

Postignuti uspjesi dra. Wintersteina pobudili su pukovskog liječnika dr. Desideriusa Dörnera, da tu metodu pokuša i na čovjku, i prilika mu se za to brzo pružila. Jednom, kad je ulazio u bolnicu, nosili su iz iste baš jednog mrtvog čovjeka u mrtvačnicu. Na ovome namisli dr. Dörner da izvrši prvi pokus, jer nije bilo šta da se stavlja na kocku, pošto su mrtvaca prije toga već pregledali liječnici i oglasili ga mrtvim. Od zadnjeg otkućaja srca pa do otpočetog pokusa bilo je proteklo oko 20 minuta. Dr. Dörner nije ima pri ruci rastvor, kojim se poslužilo dr. Winterstein, a i sam način, kojim je ovaj vršio ubrizgavanje, činio mu se odveć zametan i ne uvijek izvodljiv. Zato je u mjesto solnog rastvora upotrijeblo najprije dozu kofeina, a poslije ove još jednu dozu kofeina i jednu dozu digalena. Injekcijom iglom probo je grudni koš mrtvačev između četvrtog i petog rebra i njome dospio do srca, na što je ovo odmah i ako vrlo slabo reagiralo. Ponavljanjem injekcije srce se bijaše već toliko oporavilo, da je otpočelo normalno da kuca. U brzo po cijelom tijelu otpoče da struji krv, bilo se dobro osjećalo i mrtvac je otpočeo da diše. Na žalost, oživjeli je bio slabog tjelesnog sastava, te nije došao k sebi, već je poslije

četiri sata po izvršenoj posljednjoj injekciji konačno umro.

Dalji pokusi u ovom pravcu imaće jamačno više uspjeha, razumije se, samo kod onih obamrlih, čija je tjelesna konstrukcija inače normalna i sposobna, da bez prepona propušta kroz sebe uticaj oživljavajućeg ubrizgavanja.

Prividna orudja za odbranu kod životinja.

Kad se borba ljudi srauni s bor-bom životinja, onda se sve više i više dolazi do saznanja, da su mnogi ljudski izumi mnogo ranije od prirode već ostvareni. To ne važi samo za orudja za napad, već i za prividna orudja za odbranu, koja danas ne igraju baš odveć malenu ulogu. Kao što je poznato, često se od plehanih cijevi prave i namještaju lažne baterije, da bi se zavarale neprijateljske izvidnice, a naročito neprijateljski letaći, koji izvjudaju protivničke položaje. Takva prividna orudja za odbranu nijesu u prirodi ništa novo. Ima životinja, koje izgledaju da su vrlo ratoborne, a u stvari ne mogu svojim od prirode darovanim im orudjima niti da napadaju, niti da se brane. Tako mnogobrojne vrste kameleona na Madagaskaru i u Africi izgledaju ratoborne svojim rogovima na vrhu njuške, ali još nikad nije nitko primjetio, da se je kameleon tim rogovima poslužio protiv neprijatelja. Kameleon je vrlo nespretn, te nesposoban za napad; a odbrana mu se sastoji jedino u tome, što napadnut, frče i menja boju, čime ne može neprijatelju ništa da nahudi, već da ga samo zastraši. I medju morskim ribama u tropskim predjelima ima neke vrste, koje su snabdjevene sličnim orudjima.

Srce Evrope.

U Češkoj gorii (Bömerwald) blizu moravske granice podiže se brdo Kahont, na čijem je vrhu u jednoj ploči urezano, da je to mjesto središte Evrope. Oko toga trda svud u naokolo nižu se ubava sela i čuveni bogati vještački ribnjaci. Stanovnici su isključivo Česi i Nijemci, vrlo radeni i s toga u svakom pogledu napredni. Oni s ponosom vele, da je njihov kraj srce Evrope.

Poziv na pretplatu!

Od 1. jula otpočinjé nova mješéčna kao i tromjesečna pretplata!

Umoljavamo, da istu blagovremeno obnovite, da u dostavljanju naših novina ne bi nastalo prekidanje.

Pri obnavljanju pletplate, upozoruje se na cijene koje su sljedeće:

Pretplata:

u Beogradu i u krajevima zapo-sjednutim od c. i. kr. četa za na mjesec za tri mjeseca
boju i etapnu poštu . . . K 2— K 6—
u Beogradu sa dostavom u kuću „250“ 750
u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Her-
cegovini i Dalmaciji . . . K 260 K 780
u ostalim krajevima Austro-ugar-
ske monarhije . . . K 3— K 9—
u Inostranstvu 450 . 1350

Kod plaćanja imaće se tačna adresa čitko navesti.

Kod preselivanja a naročito kod promjene poljne pošte, nužno je, da se osim tačne nove adrese takodje i predjašnja adresa navede.

Administracija
„BEOGRADSKIH NOVINA“
Et. Pošta Beograd.

svak ujee magare, smiren odgovara, da je bilo „friška“ vjetra.

I ovo danas popodne, netom Nikola medju nas stupi, ja ga, poštivajuć dostojno njegove sjedne, prvi pozdravih i prvi ga spopadoh:

— Vidi ti, striče Nikola, ovoga današ! — naslanjajuć i ojačom udarajuć po svakome slovu, da oskoči razgovor. — Evo, oče, obična bura „marčanica“ u svoje vrijeme!

— Ali Ivan i njegova družina, to je danas sagnalo šušak za uho dociglome u selu.

— Ajte, oče, prodjite se vi svih tih „docigllih“, da gataju o Marinim Ispraznim mrgelama! Već ne zamjerite, na kojoj ste, ja bih se, s malim, čudio vama i bistroj vašoj pameti, da o slabušnoga komearca vještaše orlova krila! A Ivan? Ne znate, vi, što je Ivan i koja se u njemu krije, a znam ja, da će on prije pš ure na vrata ozdo poviriti. Ako ga je današnja bura u čemu učinula, je u tome, da mu je mrežu smotala i na „škaf“ je bacila, da ondje bezposlena kutri, a time mu i česu prosvirila, da osta prazna ko i gladnoj lisici rep između nogu Ivan je „surgo“ i u „Sječenicu“ se ugnu, tu iščikao, da bedeviji oduši pomamna zob, a sad, uz pomoć Božju, punim jedrom k nama jedri.

— Zorno je to tvoje deblo, striče Nikola, ako nije ozeblo! — odazve se glavjar, Markiša Šikić i blizi Ivanov rod, te iz dubljeg odušii. — Da bi ti, striče, pogodilo, i da bi tvoja namješaka našla do prijestolja Božjega! Nu strah me, da ova današnja nije zaostala za tvojom komiškom, ako je nije i pretekla.

— Nu mi seoske poglavice, pa onako zbori! — ko razdražen će starac. — A pa što je bila ona komiška? Ni vuk ni hajduk, već bura, ko i ovo danas bu-

ral — čedno će i skromno, pritjivš glason, Nikola, da se izmakne popokakvim pohvalama.

— A je li „Marlja“ sigurna? — I ovo bih ja rado saznati iz Nikolinih kompetentnih usta.

— Za nju da vas, moj Don Marko, glavna ne boli! To je „krik“, kula od pozundanja na moru. Čudestvo je sigurnija od moje komiške, a oćntna na kormilu, povozita i poslušna, ko poslušno i odano dijete svojoj majci. Sva je ko salivena, Ljemez, paunčica, žlioka, rozgve i ostalo zgoljni „ocal“, jedno zdravo, dok konopi čvrsti i neproguljajli. A da „Marlja“ uzabliji zaslužuje ove pohvale, a Ivana da se nagledate, eno vam ih, pa trknite k moru! — I starina se nasmije, a šapom k moru upre, netom prvi zapazio Gašpića ribaricu, da napunim jedrom ulazi u luku.

Svijet se obradovan stisnu k moru, ja izletih na pendjer, da sa povisočijega promatram, za čim mi srce vazdan tjeskobno lebdilo, dok stric Nikola upravi starčarim i nesigurnim korakom k svojim dvorima, a tekar da uzdahnu i na polasku lanu:

— Dao Bog, djeco moja, more vas, poput Ivana nasrkalo svojom ustrajnošću i duhom junaštva, da ga i vi prodičite, naše goleme i velebno hrvatsko more!

Dobrih je zamračilo, i kad se ja Gašpićevima najmanje nadao, eyo if Ivana i na moja kućna vrata pokuca. Još nije tjelesnim kipom prag mitio, ukaza mu se o ribarskom i okrvavljenu prstu obilat „čifali“. Obarit je komad ribe i, neslijepo mi majke, ima ga, da, koliko hoćeš. Da je uza ni još jedan manji i stiniji, čitavu bi oku pritegao.

— Hvaljen Isus, Don Marko! Na,

August Šenoa:

Branka.

(Nastavak).

31

„Je li dobro bilo, gospodjice, je li dobro, ili bi jošte pokušali?“

„Netreba dječice, dobro ste pjevali; samo dajte na ispitu tako.“

„O draga gospodjice,“ reče mladi bistrooki čovuljak, „pjevaćemo još ljepše; ovdje smo u šumi pod vedrim nebom pa se nećuje tako jako glas, ali u školi smo pod krovom, ondje će se sve rušiti od našega pjevanja.“ Učiteljica izvadi sad iz ubrusa velik kolač, stade ga raskrajati na komadiće tako, da je svako dijete dobilo svoj dijelak, zatim izvadi iz džepa staklenu čašu i pruži ju prvomu djetetu, rekavši: „Na evo vam čaše, dječice moja, napijete se lijepo iz potoka ovdje, biće vam za zdravlje.“

Mali se najedoše, napiše vesela zadovoljna lica, otimljući se za čašu, skačući, gurkajući se, ali sve za šalu, bez ikakve prostote, da se grof Belizar izi za svoga grma toj ljupkoj čednosti i slozi uprav divio. Tad doviknu Branka onomu malomu dječarcu mišjih očiju: „Hodider amo, Jankice; o čem ste vi pjevali?“

„O domovini.“

„A molim te, šta je to domovina?“

Mali upre svoje sitne oči u učiteljicu i reče:

„Zemlja, gdje smo se rodili.“

„A ta zemlja zove se?“

Tad skočiše sve male glavice kao ptičice u gnijezdu i udariše u jedan glas klicati:

„Hrvatska zemlja.“

„A je li ta zemlja samo Jalševo, gdje ste se vi rodili?“

„Nije, nije,“ viknu od ostrag bjelokos dječarac; „i Zagreb je hrvatska zemlja, ondje je „svetli kralj“ i ban,“

— a do njega istaknu se malen, mrk svat i reče: „I Krapina je hrvatska i Pregrada.“

„A zašto?“ okrenu se Branka ljepoj, crnoj djevojčici, koja je pred njom stajala.

„Jer tu stanuju ljudi, koji govore hrvatski, koji su Hrvati,“ odgovori djevojčica stidno, „i svuda je hrvatska, gdje se hrvatski govori, od mora do gora.“

„Kaži ti meni,“ zapita učiteljica, „ljubiš li ti domovinu svoju i zašto je ljubiš?“

„Ljubim je, jer sam tu postao, jer od vaukada tu moji stariji žive, jer samo tu mogu naći prave zaštitte, gdje se moj jezik govori.“

„A kako ćeš tu svoju ljubav pokazati?“

„Kad budem čovjek pošten i vajan, kad budem radio, ne samo za sebe, već i za domovinu.“

„Dobro si upamtio, što sam vam toliko puta u školi govorila, i to si neizbrišite nikad iz svoga srca; nije čovjek samo za sebe, već i da pomogne braću svoju, da je tješi, ako treba. Pitam vas ja, jeste li vidjeli čeljinjak i one male sobice u njem?“

„Jesmo, jesmo!“ viknuše djeca.

„A jeste li vidjeli krta?“

„Kako nebi,“ nasmijaše se svi u jedan glas.

„Eto vidite, dječice moja, pčelljnjak vam je domovina, tu svaka pčellica ima svoj stanak, a sve rade složno i lijepo, svaka zna za svoj posao, no nepravi svaka pčela med i vosak samo za sebe, već za sve pčele, da nepoginu. Nije li to lijepo? Tu radi svatko za cijelu domovinu. A gledajte krta, taj živi, čoravi svat seče sam i sam pod zemljom, neradi ništa pred Bogom, već grabi samo male kukce i

ogledati, čime ćeš neradinu drobinu nasuti, bit će medotečno, nu Ivan se nije nigda tom srebrenom žlicom mašao, već drvenom varnjačom izmedju ovo deset žuljavih prsta. — Pri tome Gašpić izvru obe ruke i pri svijeci mi pokaže žuljima nabijene dlane.

Domalo unese laki priluh vjetra na moj pendjer miruh pečene ribe iz Ivanove varnice. Današnja ribareva kamena majka svoj je pravorijek izrekla, na čemu je Gašpić svojju stekao. Nu i kod mene se peče i o istoj uri.

A pravorijek?

Neka je, kakli da je. Samo ne prenebrdite, da me, osim rodjene majke, nije druga milovala. Rodjenu sam opet majku davno izgubio. (Jedro).

Jadrtovac-Sibenik.

Književni prijeleg.

J. K. Holl: „Iz mrtvog kraljevstva.“

— Cetinje, mjeseca juna, 1917. Primili smo ovu „prvu hrvatsku, a i uopće prvu ove vrste knjigu, izdanu u Crnoj Gori, pod c. i. k. vojnom upravom“, kako veli sam pisac u pozivu na preplatu. „Mrtvo kraljevstvo“ znači Crnu Goru, pa se prema tomu radnja zbiva u najskorijoj prošlosti. Glavni joj je junak hrvatski pričuvni natporučnik, koji se slavno borio na frontu, a bio ranjen, te došao u službu u „mrtvo kraljevstvo“, odakle je i ope: tražio premještanje na front, gdje je i poginuo. Na svom kratkom boravku u Crnoj Gori imao je da provede istragu o nekom uhodarstvu, gdje su bile upletene i odličnije gospodje, s ko-

jima je natporučnik dolazio u bliži saobraćaj. Gotovo bi bila nastala i ljubav, da se nije natporučnik — i sam oženjen — u pravo vrijeme odhravao napastima i tako ostao vjieran onim karakternim crtama, s kojima ga je pisac idealizirao. Suijet je prema ovomu kratkom prikazu doista zanimljiv, smion i aktuelan, samo je šteta, da se više „izmedju redaka“ i izmedju razbacanih i nesvršenih podglavlja mora konstruirati, da ga valja tražiti i nadomisljati, umjesto da cjelovito i potpuno sam iskoči. Nekoje su stranice, naročito opisi, prave umjetničke i pjesničke vrijednosti sjećajući svojim živim ritmom na pokojnog Evgenija Kumičića, drugi naglo zadrnu u bliedu prozu novinskih članaka s praznim riječima: jedni dakle pisani u časovima inspiracije ili neposredno pod njenim dojmom, a drugi u „obične dane“ u želji, da stvar što prije ugleda svjetlo. Ova neujednačenost smeta donekle kod čitanja, premda se mora priznati, da čovjek ovu malu, hrlu, knjižicu na dušak pročita; prijatno — toplo dojima — se patriotska mjesta i ponos pišćev, što pripada ovakovu narodu, koji je od govojanakova junaka, kao što je njegov idealizovani pričuvni natporučnik, Hrvat Zagorec.

Vidi se iz cijele knjige, da ju je pisala mlada živahna ruka, kojoj su i mane simpatične, jer vrline obećavaju mnogo kod budućih djela, gdje će se trebati posve otresti nekih površnosti, a jače izraditi nabacane niti, koje su u tkivu sujeta, a što je glavno: povezati ih. Kad bi se u „Mrtvom kraljevstvu“ prozajične dužine skratilo u umjetnička, tek skicirana, mesta izradila i pro-

tom, posrknu napokon još nekoliko kapi izvrsnoga vina, zapali cigaru finoćom kakova diplomata, zamahnu desnom rukom preko papira i latli se sretno drugog dijela svoga zadatka t. j. prepisa dosta opširnog izvještaja. Pisao je zaista lijepo, skladno, ali nešto polaganom, možda hotimice. Njemu nije baš bilo stalo do toga, da se posao što prije svrši, jer je gojio slatku nadu, da bi se taj kiseli odojak, te slatke cigare mogle kroz više dana ponoviti. Poslije dva sata prepisivanja stupi župnik, držeći svoju burmuticu, u sobu.

„No, mladi gospodine, teče li posao?“ upita starac.

„Kao po loju, prečasnii,“ pošali se razdragani preparand, ispuniv uspod nosa cijeli oblak dima, „izvolite se sami uvjeriti.“

Župnik zagradi burmutu, koraknu polaganom stolu i pogleda preko ramena mladića u artiju, izvadi iz džepa svoga dugačkog kaputa neopazice drugu artiju. Iznemada trznu, zakrenu dva tri puta glavom, čelo mu se namršti, zatim se opet na njegovu licu pokazala smijeh. Zadovoljan pogladi bradu, turnu svoju artiju u džep, potapša rukom po ramenu i reče:

„Vrlo krasno pišete, mladi prijatelju, vrlo krasno. Vidi se, da ste vještak. Nežurite, pišite pomno, da posao izidje ljepši.“

Za nekoliko dana bio je preparand svoj posao svršio; župnik mu reče, neka ostane kod objeda, kojemu biće pozvan i načelnik. Vrijeme objeda prodje hitro, jer su načelnik i kapelan govor navrnuli bili na evropsku politiku, napose na istočno pitanje. Gospoda bijahu u tom vrlo razna mnjenja, jezici udarahu živo, boj bijaše dosta oštar, no domaćin pustio je, da se to kreševo, pri kojem se je osobito načelnik znojio i neprestano šakom udarao u stol, razvijje, pa je pomno slušao, kako kapelan, kako li načelnik kani osloboditi kršćane Balkanskoga poluotoka. Na svaki način pokazalo se u toj raspravi vrlo čudnih pače mitoloških hipoteza i vječna je šteta, da ju nije zabilježio koji brzopisac. Preparand pažio je pomno, da mu čaša nebudje prazna, pa je napokon, upirući se laktom o stol, i prebacivši noge motao cigare i odbijao dimove gostima gotovo pod nos. Časomice uplete se čion u političku prepirku i to s licem vrlo važnim. Bacio je ovdje ondje krpicu, istisnuo bi tu i tamo štogod iz povijesti statistike, ili bi opet, štoto vele, blesnuo u ludu frazu, da su borci stali te izvalili na drzovana oči. Cijelu prepirku zakrči napokon župnik, dignuvši se i prekrstivši se.

„Ajmo u bližnju sobu gospodo,“ reče, „ondje nas čeka crna kava, dobra baš kao turska, a siromaku Turčinu dajte šađu, mira i onako ga boli glava dosta. Gotovo mislim, da ima jedan od vas turskih srećaka, koje nenose više ni kamata, niti se od njih isplaćuju lutrijski dobitci, jer se toliko motate o pitanju, koliko da još ima godina Turčina u Evropi.“

Gosti učinise po pozivu kuće gospodara, a za njima dovuče se i lavogrivi mladić, koji stojiče s osobitom gracijom posrkanu svoju kavu.

„Dragi moj mladi gospodine,“ prihvatil župnik pristupivši k mladiću, „neću vas dulje zaustavljati. Svoj posao svršili ste lijepo, a što tražite, molim, za prepis?“

„Molim prečasnii,“ zapenta mladić porumenuvši se, „to prepuštam vašoj dobroj volji. Posao je bio neznanat, samo prepis. Drugo bi bilo, da je samostalna literarna radnja.“

„Sa—mo—stalna literarna radnja!“ nasmjehnu se starac, pogledavši

*) Crkva „sv. Kralja“.

*) „Prečasnii“ („preosvešteni“).

širila, kad bi se romantika i najvnost dovele u sklad s realnošću vremena, u kojem se zbiva — izišla bi od ove epizode hrvatskog časnika na Cetinju izvrsna i osebjuna novela, koja ne bi bila na odmet hrvatskoj i onako slaboj ratnoj literaturi.

Uza sve to knjigu kao zanimljiv i samorodan pokušaj najtoplije preporučamo s tim više, što je pisac polovinu čistog dohotka namijenio dijelom udovama i sirotinji junaka 25. zagrebačke domobranske pukovnije a dijelom austrijskomu crvenomu krstu. Knjiga stajje 1 K 50 fil., a može se naručiti izravno od pisca: J. K. Holl, Cetinje. O.

Borisav Stanković: Vrela krv (Novela sa slikom pišćevom). Kao četvrtu knjigu „Odabrane biblioteke“ izdao je G. Glurgjević u Sarajevu rukovjet ponajboljih novela i crtica našeg odličnog saradnika i jednog od najvršnjih srpskih novijih pisaca, g. Bore Stankovića. Odabrana je oveća njegova pripovijest „Uvela ruža“, manja ali značajna crta „Nuška“, zatim oveća i snažna novela „Pokojnika žena“, pa slike: U noći, u vinogradima i odlomak „u amamu“ iz romana „Nečiste krvi“; na kraju je odštampana čitava popularna pišćeva drama „Koštana“. Izbor je doista dobar i može u glavnome dati sliku Bore Stankovića kao pisca. Izdavačev natpis „Vrela krv“ kao pendant „Nečistoj krvi“ također je sretno smišljen. Mi ćemo se na ovu vrlo vrijednu knjigu još potanje osvrnuti, a zasad je najtoplije preporučamo našim čitateljima. (Može se poručiti preko knjižare S. B. Cvijanovića.)

„Po naputku Šilićevu,“ potvrdil župnik. „Sad ih imam u šaci, te zlo-tvore.“

„Znate li, dragi župniče,“ reče Belizar za šalu, „vi ste već toliko puta bili mojim gostom, valja da mi se odužite, da vi mene primite, Mislim, da je to posve pravedno?“

„Ali molim, gospodine grofe,“ počje župnik od neprilike mucati, „da sam ja to znao, da sam mogao pomisliti — moj siromašni krov.“

„Ha, ha, ha, ha! nasmeja se Belizar, „da ste znali, da će visokorodjeni grof hteji sjesti za župnikov stol! Ali ste djetinjasti. Vi valjda uistinu mislite, da u mojih žilah teče modra krv. Ta bili ste toliko puta kod mene i mogli ste se uvjeriti, da nejedem ambrozije, već dobru pečenkku, da napijem nektara, već hrvatsko vino s kiselicom, pa kadkad bocu bordeaux-a ili šampanjca. Čuo sam da imate vrsnu kuharicu, pa bih se rad jedanjput počastiti u skromnoj prijaznoj sobi. Moje dvorane na gradu visoke su, hladne, pa čisto zijevaju, da čovjeku prodje tek, osobito ako je sam. Badava je to, kad dođu ljeta te postanemo nešto tromiji, hoće nam se društva, razgovora i šale u milom kolu. Vjerujte, ja sam to iskusio. Moje cijelo bivovanje bilo je razdijeljeno u dva dijela: ili sam samotnan životario u zaselku ili kao vječni židov landovao po svijetu. Učio sam istinobog uzato. Al i to učenje ima svoju, pa se čovjek zasiti, a napokon dosadi mu i ono landanje po svijetu, ono seosko živovanje, kad nema uza se druga.“

„Hm, hm, Iстина, presvijetlosti vaša,“ reče stari župnik. „Pustinjake smatraju doduše za svete ljude, ali hvala im na to svetosti. Čovjek može, po mojem mnjenju, posve prekopatan i pobožan biti i u prijateljskom kolu za časikom. Samovati i s toga nemati prilike griješiti, nije bome nikakva velika zasluga. Dakle tako je odlučeno, gospodine grofe, buduće srijede doživjeće moj siromašni krov veliku sreću, dočekaću grofovsku milost za mojim čednim stolom. Nemogu se dođuše potužiti na svoju kuharicu, ali ona zna samo za hrvatsku kuhinju, franceska joj je nepoznata.“

„Ništa zato, neka kuha samo hrvatski,“ reče grof, „dakle u srijedu. Zbogom, dragi župniče!“

(Nastavlja se.)

Sala.

Propao na ispitu zbog razlike u mišljenju. Stric: „... Pa zašto si propao na ispitu?“

Djak: „Zbog proste razlike u mišljenju izmedju mene i profesora!“

Stric: „Kako to?“

Djak: „Ja mišljah, da je poloponeski rat predhodio persijskom, a gospodin profesor je bio baš protivnog mišljenja.“

Sumnjiva preporuka. „Ja mnogo polažem na to, da mi se pod svagda svijetli što no riječ kao ogle-dalo“, reči će gospodja radeniku, koji joj se nudio za taj posao na duže vrijeme, a on je u prilog svoje preporuke odgovorio:

„O, milostiva gospodjo, u tom pogledu možete biti potpuno bezbrižni. Ja glačam pod kao led; upitajte samo gospodju savjetnikovicu. Tamo su pet osoba pret pjele Jake kontuzije, a jedna je gospodja slomila ruku i to sve još u tremu.“

Pod papučom. Liječnik: „Šta da vam prepisem: prašak ili pilule?“

Bolesnik (svojoj supruzi): „Šta ti je milije, draga Mina?“

Prosjačka logika. „U mjesto da prosite, vi bi trebali nešto da radite i zaradite. Meni se čini, da vi cijele godine ništa ne radite!“

„Pa znate, već toliki ljudi rade, da im je slabo stalo do moje pomoći!“

Ekspozitura peštanske-ugarske Komercijalne Banke u Beogradu — Knez Mihajlova 50.

GLAVNA UPRAVA CES. I KR. MONOPOLA PETROLEJA I ŠPIRITA.

Bavi se svima bankarskim poslovima, pošiljka novaca iz Austro-Ugarake i za Austro-Ugaraku, saveznički i neutralne države. Specijalno odjeljenje za šiljanje novaca ratnim zarobljenicima i interniranim. Prima uloge i obavlja mijenjanje novca po najkvalitnijim dnevnim kursovima.

Zaobno odjeljenje za robu za sve vrste trgov. poslova.

Osnovni glavni pričuve 232,000,000 kruna.

CIJENE OGLASIMA:

Oemina jednog milimetarskog retka (42 mm široko staje) . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog stamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mail oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmna jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog stamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mail oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

ZUBNI LJEKAR KRISTINA ORLUŠIĆ Specijalista za vještačke zube i vilice.

Dentista F. B. Brill Beograd. Makedonska ulica broj 5.

Kupovine i prodaje EKSERČIĆA za opanke, letvaš svake vrste, blokeja gvozdenih, kožnih, prodaje uz umjerenu cijenu.

NA PRODAJU cigle i crepa. Za cijenu upitati Vatrogasna ulica 31.

SAPUN dobrog kvaliteta sve vrste svaku količinu kupujem, kao i sve vrste životnih namirnica.

IMAM vrlo dobrog zimskog bijelog luka za sad. Dimitrija Pavlović, Vardarska ulica br. 14.

PRODAJE SE jeftino odlaska radi: 1 kape, 2 fotelja, 2 astala, 1 mašina, 1 šnajderska lutka, perjani jastuci i ostalo.

Namještenja. SLUŽAVKA za sav posao potrebna je Poasićarici g. Dušana Todovića Terazije. 31788-3

SAMICA poštena i vredna, srednjih godina, traži mjesto kod samca. Upitati Kapetan Mišina br. 13. 31819-3

Mersendorfova praoonica rublja Knez Lazara ulica broj 12, traži dobre pralje i glačarice. 31823-3

TRAŽI SE odmah dragi kuhar za "Grand Hotel". 31820-3

Stanovi. Stan sa tri sobe, pred-sobijem, kuhinjom i ostalim udobnostima izdaje se odmah u Takovskoj ulici 23. Poblizje upute u istoj kući. 31738-4

TRAŽI SE jedna zasebna kuća, sa namještajem 3 sobe i ostalim prikladnostima. Ponude administraciji ovog lista pod "Merkur 417". 31809-4

Razno. MODNI SALON Knez Mihajlova ulica br. 21. I. sprat lijevo. Javljam svojim poštovanim mušterijama ovdje kao i unutrašnjosti, isto i ostalim gospođama i gospođicama, da sam opet otpočela rad.

FINANSIJERA ili komanditnog kompanjona sa kapitalom 2-3000 kruna tražim za jedan rentabilan posao koji daje vrlo dobar prihod. Upitati administraciju ovog lista pod "Prihod 420". 31831-5

KORESPONDENCIJA.

Stavi Ačimoviću, Zeneva. Dođe označena lista iz varoši Smedereva su sročinja, opterećena sitnom djecom, a nisu do danas nikakvu pomoć dobili. Treba im što prije pomoći.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim, poradite da se na moju adresu pošalje što prije povećana suma novaca od plate našeg oca Angeljka Nešića, prote iz Kos. Mitrovice ili bar kakva pomoć, jer se cijela porodica nalazi u oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim, poradite da nu se što prije pošalje invalida mog pokoljnoga muža Mijalja Gavrilovića iz Pinosave, koju ne primam od oktobra 1915. godine.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim, poradite da dostavi Andri Todoviću, upravniku pošte, Krf. Molim izvestite me, gdje je moja sestra Pijada Piješković, telegraf-skinja iz Štipa, je li živa.

Ahlu Katmanu, Smederevo. Imate li izvješće o mojem matu? Je li poslao novca. Javite mi preko "Beogradskih Novina".

Jovanu Premoviću, Zeneva. Za Simu Pavlovića, podnarednika 4. čete, 1. bataljona, 7. puka, 3. poziva, izvestite mog oca, da sam stalno bolesna da me je ljekar pregledao i kazao da bolujem od dva zapaljenja i to zapaljenja pluća i zapaljenja bubrega.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Stavi Ačimoviću, Zeneva. Molim zauzimate se, da mi se pošalje novčana pomoć akonto moje invalide, koja mi je rješena. Moj muž Vasilije Gjuric, bolničar du-navske divizije 3. poziva umro je 17. februara 1915. Ako je nemoguće na račun invalide, molim postarajte se za novčanu pomoć, pošto se nalazim u oskudici sa djecom. Blagodarim Živana Gjuric iz Grocke, broj kuće 263. 31780-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim dostavite mo-mu ženu Nikolii D. Iliću, ma-joru, Krf, siljedeće: Dragi Nikolai! Šta je s tobom? Ne pišeš toliko vremena, a no-vaca nikako ne šalješ. Sa djecom sam u oskudici. Sa-lijli novac, jer mi je vanred-no potreban. A ovdje ne-mam nikakvih prihoda. Pozdrav Latinka N. Ilić, Studentička 24, Beograd. 31785-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim poradite, da se na moju adresu pošalje što prije povećana suma novaca od plate našeg oca Angeljka Nešića, prote iz Kos. Mitrovice ili bar kakva po-moć, jer se cijela porodica nalazi u oskudici. Natalija kći prote Angeljka Nešića iz Kos. Mitrovice, Niman-Efendi ulica 31. 31798-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim, da me izve-štate, da li su u životu: An-drija Lazić, vojnik 4. čete, 4. bataljona, 7. puka, 3. po-ziva dunavske divizije; Ži-vojin Lazić, regrut 5. puka, 2. poziva drinske divizije i Ljubomir Mitrović, podna-rednik 4. eskadrona, konjič-kog puka, 1. poziva dunav-ske divizije. Blagodarim vam Marija Mitrović. Odgovori-te preko Drage Kovačev-ke, Beogradska 34, Beo-grad. 31790-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim, da dostavi Gvozdeni Klajiću, činovniku državne štamparije, Krf. Dolje potpisane radnice državne štamparije, učtivo umolja-vaju gospodina, da poradi kako bi i one dobile pomoć kao i ostalo osoblje, što je dobilo. Iste se nalaze u oskudici. Unaprijed zahval-ne: Nasta Adamović i Mi-la Adamović, Ivan-Begova 1, Marija Tomićeva, Ava-kumova 12, Anka Janković, Braće Nedica 10, Jelena N. Jovanović, Poslanička 39, Jelena Jovanović, Posla-nička 39. 31786-g

Stavi Ačimoviću, Zeneva. Molim dostavite Milutinu Radosavljeviću, 4. aktivni puk, mitraljesko odjeljenje broj pošte 216. Ja sam sa djecom kod sebe. Zajedno radimo. Za nas ne brini, ču-vaj sebe. Ako ti je novac potreban, uzmi od tvog ko-mandira, a ja ću njegovoj gospođi isplatiti. Otac ti je umro, ostali su svi živi i vole tvoja Sava, Jula i zdravi. Pozdravljaju te i Jela Radosavljević, Grocka, 31779-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim da me izve-štate za mog sina Milorada Vidokovića iz XVI. puka, 1. poziva, koji je bio ranjen, je li ozdravio i gdje se na-lazi. Molim javite mi preko "Beogradskih Novina. Unaprijed blagodarim Mil. Vidoković, Niš. 31794-8

Stavi Ačimoviću, Zeneva. Molim zauzimate se, da mi se pošalje novčana pomoć akonto moje invalide, koja mi je rješena. Moj muž Vasilije Gjuric, bolničar du-navske divizije 3. poziva umro je 17. februara 1915. Ako je nemoguće na račun invalide, molim postarajte se za novčanu pomoć, pošto se nalazim u oskudici sa djecom. Blagodarim Živana Gjuric iz Grocke, broj kuće 263. 31780-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Milutinu Kovačiću, Zeneva, rue Malatreu, 5. Sve moje ovdašnje kolege dobi-le su do sad znatne sume, samo ja ni otkuda ništa. Svekoliko obraćanje nije mi pomoglo. Molim te, zauzmi se za mene, jer sam u oskudici, a uz to slabijeg zdravlja. Tvoj Dr. Jovan Erdeljanović, Bitolska uli-ca 10, Beograd. 31732-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim izvestite zar Rajka M. Pavlovića, vojnik 3. čete, 4. bataljona, 3. prekobrojnog puka, 1. poziva, drinske divizije. Molim otac, da se raspitate, da li otac, da se raspitate, da li je živ. Sva trojica su u Metliča pocer-skog, okruga podrinskog i nijedan se do danas nije la-vio. Kod kuće su im svi živi i zdravi i jako brinu za njih. Molj za izvještaj Zorka P. Spasojević iz Šabca. 31789-8

Stavi Ačimoviću, Zeneva. Molim dostavite Milutinu Radosavljeviću, 4. aktivni puk, mitraljesko odjeljenje broj pošte 216. Ja sam sa djecom kod sebe. Zajedno radimo. Za nas ne brini, ču-vaj sebe. Ako ti je novac potreban, uzmi od tvog ko-mandira, a ja ću njegovoj gospođi isplatiti. Otac ti je umro, ostali su svi živi i vole tvoja Sava, Jula i zdravi. Pozdravljaju te i Jela Radosavljević, Grocka, 31779-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim da me izve-štate za mog sina Milorada Vidokovića iz XVI. puka, 1. poziva, koji je bio ranjen, je li ozdravio i gdje se na-lazi. Molim javite mi preko "Beogradskih Novina. Unaprijed blagodarim Mil. Vidoković, Niš. 31794-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim zauzimate se, da mi se pošalje novčana pomoć akonto moje invalide, koja mi je rješena. Moj muž Vasilije Gjuric, bolničar du-navske divizije 3. poziva umro je 17. februara 1915. Ako je nemoguće na račun invalide, molim postarajte se za novčanu pomoć, pošto se nalazim u oskudici sa djecom. Blagodarim Živana Gjuric iz Grocke, broj kuće 263. 31780-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, da pro-nadjete moju braću Jovana Jovanovića, brava mladenočke ložionice i Uroša Jovanovića, obveznika niških rezervi trupa, oba rodom iz Vranje i da im saopštite, da mi pošalju novca, jer sam u novčanoj oskudici.

Gradjanski sud c. i k. okružnog zapovjedništva Beograd-grad. № 3060/1917.

Objava.

U sporu tužioca Nikole M. Karića protiv optuženika Sre-tena Markovića radi 210 D. najmovine postavljen je, pošto se ne zna za boravište optuženika, za njega u smislu paragrafa 78 S. Gr. Post. kao zastupnik ovdašnji advokat Tihoslav Maršćanin, i njemu je prepis tužbe dostavljen uz uputu, da odgovor u dva primjerka ovome sudu u roku od 60 dana dostavi.

Ovaj zastupnik će optuženika u spomenutom sporu na njegovu opasnost i troškove tako dugo zastupati dok god se optuženik ne javi kog ovoga suda ili ne imenuje opunomoćenika.

Usljed toga se poziva optuženik nepoznata boravišta, da se javi ovome sudu u roku od 60 dana ili da imenuje opunomoćenika, jer će se inače postupak provesti i odlučiti sa postav-ljenim zastupnikom.

Beograd. 27-VI-1917. Dr. Richter s. r.

Za tačnost: Radukić sudski kancelista.

Gradjanski sud c. i k. okružnog zapovjed-ništva Beograd-grad. 861

Konjaka „Stoc Medicinal“ sa blom-bom Ruma i Konjaka dobrog kva-liteta u flašama razne veličine dobila je delikatesna trgovina D. G. Pavlovića Beograd, Knjaza Mihajla br. 3.

Oglašujte u „Beogradskim Novinama“.

STOVARIŠTE LOMNICKE MINERALNE VODE

LJUBE RISTIĆA IZ KRUŠEVCA kod

Marice i Teodosija V. Lakića u Beogradu, Kolarčeva ulica br. 12 do sata, Terazije. 31816

BEČ, VII, Neubaugürtel 34-36. HOTEL WIMBERGER

u neposrednoj blizini Westbahnhofa, zgodna ve-za svima željezničkim stanicama u Beču. Odil-čna restauracija, umjerene cijene, lijepa bašta.

Kupatilo u kući. Električno osvijetljenje. Telefon No. 37447. Lift.

BEČ IV, PARK HOTEL

preko puta južnom i istočnom kolodvoru. Telefon 7493. Telegr. adr.: Park Hotel, Wien IV. 857

Wlasnik: Rudolf Wieninger. MODERNI UREDOJAJ. LIFT. PARNO GRIJANJE.

Hotel „LONDON“

u blizini željezničke stanice; pred hotelom Tramvajska stanica

uzeo sam ponova pod zakup. Stavljam to na znanje štovanim posjetiocima hotela, kako ovdašnjem gradjanstvu tako i putnicima.

Sobe sam ponovo spremio za prenočište tako, da će svaki biti potpuno zadovoljan, kao i dobar kost u kafani.

Molim štovane posjetioce, da se uvjere o moje dugogodišnjem radu hotelskom. Beograd, juna 1917.

S poštovanjem Jovan Savić, hotelier.

31623

Prvo c. kr. povel. dunavsko parobrodarsko društvo. Red plovidbe mjestnog parobroda iz medju ZEMUNA I PANCSOVA (za putnike, robu i povlaku šlepova). Važi od 16. lipnja 1917. do daljne naredbe. DNEVNO

Table with 4 columns: Iz, Za, Prije podne, Po podne. Rows: ZEMUNA PANCSOVA, PANCSOVA ZEMUN

PRIMJEDBA: U Tami ulaze i izlaze brodovi samo onda, ako to stanje vode i vrijeme dopuštaju. Cijene vožnja između Zemuna—Pancsova ili obratno: I. mjesto 180 fil., II. mjesto 130 fillira.

Pristojbe za prtljage između Zemuna—Pancsova ili obratno: Do 25 kigr. 80 fil., preko 25 do 50 kigr. 120 fil. — Za prtljag u težinu preko 50 kigr. naplaćuje se za svaki početi 25 kigr. 60 fillira.

Tržna roba otprema se uz naplatu pristojba propisanih za prtljag. Za ulotarivanje istovarivanje, i čuvanje prtljaga i tržne robe imaju se p. n. punilci sami pobrinuti.

Trgovačka roba otprema se u mjestnom prometu Zemuna—Pancsova ili obratno samo kao brzovoz uz naplatu tarifanih brzovoznih pristojba.

Izvadak iz društvenog pravilnika. U ovome redu plovidbe navedeno vrijeme označuje naj-odlazak i dolazak parobroda. Zakašnjenje ili izostajanje pojedinih ne daje nikakvih prava.

Za željezničke i parobrodске veze ne jamči uprava. ZEMUN, mjeseca lipnja 1917. Glavna agencija.

KLAVIR ili planino traži se pod najam. Ponude ad-ministraciji ovog lista pod „Neumann 395“. 31529-g

Oglašujte u „Beogradskim Novinama“

Izveštavamo srodnike i prijatelje, da ćemo našim dobrom i plemenitom Jezdimiru Simiću bivšem trgovcu davati godišnji pomen u ponedjeljak 9 jula ove godine u 10 sati prije podne u crkvi sv. Nikole na novom groblju. Beograd, Obilježev venac 6. Ožalošćeni: suprug: Ruža, tašta: Nasta šurak: Toša Miletić trg. i ostala familija. 31930

POMADE. Ljubičica Krem Narcis Krem Salvator Krem Imamo uvijek na stovarištu u većoj količini. Preporučujemo trgovcima po unutrašnjosti, da se kod nas obrate, gdje će biti u svako doba podmireni. Saljemo i poštom uz doplatu. Cijene stalne. KUKULIDIS I SAKELARIDES Knez Mihajlova ulica 32. 31592

OBUCE ženske, dječije, sandale svih veličina sa kožnim djonom, kao i platnene obuće ima veliki izbor sa umjerenim cijenama RADIVOJ SAVIN I DRUG Knez Mihajlova ulica broj 7. 31805 pored kafane „Car“

Firmopisac Skice po želji na uvid Najbrže Izvršenje plisмениh poručbina Frank Brod a/s. 719

MUZIKALIJE za klavir, volinu, flautu i dr. mogu se dobiti u knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Knez Mihajlova 9. 875

Gjorgje Dinić bivši trgovac ispuatio svoju plemenitu dušu posle kratkog, ali teškog bolovanja u 68 god. starosti. Pogreb će se krenuti u nedjelju 8. ov. meseca u 6 sati po podne iz gradj. dorćolske bolnice. Opelo u crkvi sv. Nikole na novom groblju. Stan Sibijanin Janka ul. 8. 31829 Duboko ožalošćeni: Supruga: Živka, sinovi: Nikola tipograf, Koča trg. pomoć. kći Anka i ostala rodbina.

Javljam srodnicima i prijateljima, da ću u utork 10 ovog mjeseca davati trogodišnji parastos mojoj dobroj i plemenitoj tetki

Milevi udovi poč. generala Ranka Altimpča na novom groblju u 10½ sati prije podne u crkvi sv. Nikole. Beograd, jula 1917. 31814 Bratičina Mileva P. Ranosovića.

Katarina N. Lukića sa kćerkom, da-vaće svome dobrom suprugu i ocu Nikoli Lukiću preduzimaču ovdašnjem godišnji parastos 10. ovog mjeseca u 10 sati prije podne, u crkvi sv. Ni-kole na novom groblju. Beograd, jula 1917. godine. Poslanička ulica 96. 31822

Draga Milenkovića sa djecom: Micom, Ružom, Milu-tinom i Dragoslavom, sa ojadjenim srcem i najvećim bolom u duši, izveštava srodnike i prijatelje, da je njen nježni suprug i plemeniti otac Milan Milenković preminuo u svojoj 48. godini 29. aprila ove godine. Adresa: preko Crvenog Krsta, Kruševac, Aleksinac 1. Jula 1917. godine. 31797